

pcohs

Bestuursverslag 2022

Met veerkracht op weg

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
Voorwoord	5

Hoofdstuk 1. Missie, waarden en doelen	6
<i>Missie van de stichting</i>	6
<i>Visie</i>	6
<i>Waarden</i>	6
<i>Koersplan 2019-2023 De paden af, de toekomst in</i>	7

Hoofdstuk 2. Bestuur en toezicht	12
<i>Scholen</i>	12
<i>Aannamebeleid</i>	12
<i>Overzicht scholen</i>	12
<i>Onze scholen en het aantal leerlingen</i>	13
<i>Overzicht peutergroepen</i>	14
<i>Onderwijshuis</i>	14
<i>Medezeggenschap</i>	14
<i>Bestuur</i>	17
<i>Organisatie en toezicht</i>	17
<i>Raad van Toezicht</i>	17
<i>College van Bestuur</i>	17
<i>Organisatiegegevens</i>	18
<i>Organisatiegegevens peuteropvang</i>	19

Hoofdstuk 3. Organisatorische ontwikkelingen	21
<i>Klachten en klachtafhandeling</i>	21
<i>Sturingsrelatie College van Bestuur en directie</i>	21
<i>Beleidsdocumenten</i>	22
<i>Gelijke kansen Gemeente Rotterdam</i>	22
<i>PCOHS in de maatschappij</i>	22
<i>Duurzaamheid</i>	22
<i>Oriëntatie op internationalisering</i>	22
<i>Sociale veiligheid</i>	23

Hoofdstuk 4. Ontwikkelingen onderwijs	24
<i>Cito</i>	24
<i>Inspectietoezicht</i>	24
<i>Passend onderwijs</i>	24
<i>Doorverwijzingen</i>	24
<i>Schoolondersteuningsplan</i>	25
<i>De invloed van de coronapandemie</i>	25
<i>Nieuwkomers</i>	26
<i>Kwaliteitszorg</i>	26
<i>De PDCA-cyclus</i>	26
<i>Wet en regelgeving</i>	26
<i>Verantwoording NPO op schoolniveau</i>	26
<i>Proces van totstandkoming</i>	27
<i>Inhoudelijke evaluatie en conclusie</i>	28
<i>Verantwoording bovenschoolse inzet NPO</i>	28

Hoofdstuk 5. Ontwikkelingen per school	30
<i>Hildegaschool</i>	30
<i>Heijbergsschool</i>	32
<i>Emmaschool</i>	34
<i>Goede Herdersschool</i>	36

Hoofdstuk 6. Personeel	38	<i>Allocatie van middelen</i>	51
<i>Professionele ruimte</i>	38	<i>Verantwoording besteding werkdrukmiddelen</i>	51
<i>Rekenschap</i>	39	<i>Prestatieboxmiddelen</i>	51
<i>Kaders</i>	39	<i>Onderwijsachterstanden</i>	51
<i>Samen</i>	39	<i>Treasuryverslag</i>	52
<i>Consequent</i>	39	<i>Impulsbeleidsprogramma's</i>	52
<i>Goed werkgeverschap</i>	39	<i>NPO gelden</i>	52
<i>Duurzame inzetbaarheid</i>	40		
<i>Beleid startende leerkracht</i>	40	Hoofdstuk 10. Continuïteitsparagraaf	54
<i>Zij-instromers</i>	41	<i>Kengetallen</i>	54
<i>Scholingsbeleid</i>	41	<i>Personele bezetting</i>	54
<i>Gezondheidsbeleid</i>	41	<i>Leerlingaantal</i>	54
<i>Personeelsopbouw</i>	42	<i>Balans in meerjarig perspectief</i>	55
<i>Arbo</i>	42	<i>Toelichting op balans</i>	55
<i>Zwangerschaps- en ouderschapsverlof</i>	42	<i>Staat van baten en lasten</i>	56
<i>Ontslagbeleid</i>	42	<i>Toelichting</i>	56
<i>Vervanging bij verzuim</i>	42	<i>Reserves</i>	57
		<i>Toekomstvisie en risicobeheersing</i>	58
Hoofdstuk 7. AVG en ICT	45	<i>Aandachtspunten 2023</i>	58
<i>AVG</i>	45	<i>Financiën</i>	58
<i>ICT</i>	45	<i>Huisvesting</i>	58
		<i>Kwaliteitszorg</i>	58
Hoofdstuk 8. Huisvesting	46	<i>Onderzoek</i>	60
<i>Huisvesting Hildegartschool</i>	47	<i>Personeel</i>	60
<i>Huisvesting Heijbergschool</i>	47	<i>Investerings</i>	60
<i>Huisvesting Emmaschool</i>	47	<i>Duurzaamheid</i>	60
<i>Huisvesting Goede Herderschool</i>	47	<i>Risicobeheersing</i>	60
		<i>Risicoanalyse</i>	60
Hoofdstuk 9. Financiën	48	<i>Leerlingaantallen</i>	61
<i>Balans</i>	48	<i>Huisvesting</i>	61
<i>Toelichting op de balans</i>	48	<i>Rijksbekostiging</i>	61
<i>Staat van baten en lasten</i>	49	<i>Personeel</i>	61
<i>Resultaat</i>	49	<i>Lerarentekort</i>	61
<i>Kengetallen</i>	50		
<i>Financieel Beleid</i>	51	Hoofdstuk 11. Verslag toezichthouder	62

Inleiding

U heeft het Bestuursverslag 2022 van Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs Hillegersberg-Schiebroek (PCOHS) geopend.

Met dit bestuursverslag informeren wij onze stakeholders en leggen wij verantwoording af aan de medewerkers, de medezeggenschapsraden, de gemeente Rotterdam, de ouders en andere belanghebbenden. Het bestuur vindt een bestuursverslag vanzelfsprekend, omdat het zich publiekelijk wil verantwoorden en probeert met een moderne en uitnodigende vormgeving het lezen ervan laagdrempelig te maken.

Hoofdstuk 1 beschrijft de missie, de visie en de doelen die we nastreefden in 2022.

In hoofdstuk 2 wordt onder andere de organisatiestructuur van Stichting PCOHS beschreven.

Hoofdstuk 3 belicht de organisatori-

sche ontwikkelingen. Relevante onderwijskundige ontwikkelingen op schoolniveau komen in hoofdstuk 4 aan bod.

In hoofdstuk 5 delen de individuele scholen hun verhaal.

Hoofdstuk 6 betreft ons personeel en het bijbehorende personeelsbeleid.

Hoofdstuk 7 gaat in op de AVG en ICT.

Hoofdstuk 8 beschrijft wat er is gerealiseerd op het gebied van huisvesting.

Hoofdstuk 9 geeft het financiële verhaal van PCOHS weer.

In hoofdstuk 10 beschrijft de continuïteitsparagraaf onze toekomstvisie en risicobeheersing.

Hoofdstuk 11 geeft het verslag van de toezichthouder weer.

Een jaar van dankbaarheid

We zijn dankbaar omdat we in 2022 veel met elkaar hebben bereikt binnen onze stichting. Voorbeelden zijn de versterkte doorgaande leerlijn tussen opvang en onderwijs door de ingezette ontwikkeling naar kindcentra, de verhoging van de kwaliteit door ons impuls beleidsprogramma en de verdergaande professionalisering door de inrichting van een academie.

De grootste verandering vond plaats per 1 augustus 2022 toen als basis voor de KC ontwikkeling Stichting PCOHS Opvang is toegevoegd als “dochter” stichting aan Stichting PCOHS onderwijs. Hiermee vallen ook al onze opvangactiviteiten onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag en onder het toezicht van de Raad van Toezicht. Ons eerste Kindcentrum is bij de start van het nieuwe schooljaar geopend met een uitbundig feest voor jong en oud. Het eerste halfjaar verliep naar grote tevredenheid van (ouders van) BSO kinderen. In dit verslag vindt u de financiële verantwoording van onze activiteiten van het afgelopen jaar, en zijn we transparant over ons werk, de keuzes die gemaakt zijn en hoe we onze financiële middelen effectief beheerd en ingezet hebben.

Op de vraag aan directieleden en stafleden wat de hoogtepunten waren van dit afgelopen jaar heb ik mooie reacties ontvangen die ik graag wil delen:

- De PCOHS studiedag in juni met als thema ons DNA; bijzondere verhalen werden er gedeeld
- Saamhorigheid
- De ontwikkeling van de taalklassen
- De tassenactie voor Oekraïense kinderen, waarbij zoveel kinderen en ouders zich hebben ingezet voor dit goede doel
- Verbouwing van KC De Heijberg
- Het analyseren van opbrengsten op schoolniveau

wordt steeds meer routine waardoor we beter in staat zijn deze bovenschools te analyseren en bespreken;

- De uitspraak om gezamenlijk te kiezen voor een doorontwikkeling van de IB-er tot kwaliteit coördinator
- De leesclub: leuk dat we die hebben opgestart en de tweede ronde het dubbele aantal deelnemers had ten opzichte van de eerste keer!
- De enorme veerkracht op de scholen. De scholen zijn van lock-down naar online les, naar lock-down, naar gewoon weer lesgeven, naar vooruit kijken en nieuwe doelen stellen gegaan, alsof Corona er nooit was
- De inzet van directies, staf en personeel om telkens maar weer zichzelf te ontwikkelen, het onderwijs te verbeteren, tegenslagen te overwinnen en daarna weer door
- Afname tevredenheidsonderzoeken met een mooi resultaat maar ook met de juiste aanbevelingen
- Rust in de school onder leerlingen
- Mooie gesprekken van leerkrachten gericht op verbeteren van het onderwijs / we staan in de leerstand / groei mindset
- Visieontwikkeling omdat de scholen en de stichting zich voorbereiden op een nieuwe planperiode
- Bijzondere projecten met de kinderen zoals de klankkaravaan
- Verantwoorde inzet van onze financiële middelen
- Betrokkenheid van ouders

2022 was een bijzonder jaar waarbij wij ons elke dag hebben gerealiseerd dat we door onze keuzes en ons handelen van betekenis mochten zijn voor de toekomst van alle kinderen die aan ons zijn toevertrouwd. Daar zijn we dankbaar voor.

Annelies van Dijk-Freeke

Voorzitter College van Bestuur

Hoofdstuk 1. Missie, waarden en doelen

Stichting PCOHS wil optimale ontplooiingskansen voor alle kinderen. Elk kind is uniek. Daarom worden binnen de scholen passende leerroutes aangeboden, zodat alle kinderen zich maximaal kunnen ontwikkelen. Binnen het stichtingsbrede kader kan en mag elke school dus eigen accenten leggen. Zo ontstaat een breed en divers aanbod voor kinderen en ouders.

Missie van de stichting

Stichting PCOHS ziet het als opdracht om kwalitatief, actueel en attractief onderwijs te verzorgen. Onderwijs waarmee we bijdragen aan de ontwikkeling van de kinderen, zodat een belangrijke basis wordt gelegd om straks als volwassene op een verantwoorde manier in het leven te kunnen staan.

Visie

De school is de unieke verzamelplaats voor leren, vorming en kennisoverdracht. Voor ons beperkt dit zich niet tot taal-, lees- en rekenvaardigheden. Het leren leren, het ontwikkelen van vaardigheden in de omgang met de veranderende wereld en nieuwe technologie, het onderzoeken en het leren vinden van slimme oplossingen voor problemen horen ook bij de kennis van vandaag. Wij vinden het daarnaast belangrijk dat kinderen leren omgaan met succes en met tegenslag, dat zij risico's durven nemen en zich willen blijven ontwikkelen. Wij willen graag

aan deze basis werken. Stichting PCOHS ziet haar scholen als een omgeving waar leerlingen, ouders en personeel met en van elkaar leren. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten voor het onderwijs aan onze leerlingen, maar ook voor de ontwikkeling van onze personeelsleden, de scholen en de gehele organisatie:

- Iedereen, jong en oud, heeft talenten en ontwikkelpunten: we moeten allemaal leren omgaan met successen en ook met tegenslag, we hebben talenten te ontwikkelen en hindernissen te nemen om tot volledige ontwikkeling te komen. Elk mens heeft ondersteuning nodig en kan anderen ondersteunen. We vullen elkaar aan: als leerlingen en leerkrachten, als leerkrachten en ouders, als directie en bestuur. Er valt altijd meer te leren.
- Ontwikkeling vergt een open houding en een uitdagende leeromgeving. We staan open voor

ontwikkelingen in de maatschappij, volgen nieuwe wetenschappelijke inzichten, ontvangen graag feedback van elkaar.

- Ontwikkeling komt tot stand in een veilige omgeving, waarin je ongeacht leeftijd wordt gekend en erkend. Veiligheid ontstaat onder meer door gelijkwaardigheid, wederkerigheid, duidelijkheid, structuur, transparantie, een positieve houding en hoge verwachtingen.

Waarden

De basisscholen van Stichting PCOHS werken vanuit de christelijke levensovertuiging. Wezenlijk hierbij is de oriëntatie op de Bijbel en met name het evangelie van Jezus Christus als norm en uitgangspunt van denken en handelen, waarbij we rekening houden met en respect hebben voor verschillende levensbeschouwelijke achtergronden. Vanuit een veilige omgeving willen we samen met de kinderen antwoorden zoeken op de belangrijke levensvragen.

Koersplan 2019-2023 De paden af, de toekomst in

De kinderen die aan ons zijn toevertrouwd leren op onze scholen, maar wij volwassenen kunnen ook van hen leren. Van hun rijke fantasie

en zin in de toekomst tot het denken in kansen en oplossingen. In de koers van Stichting PCOHS 2019-2023 staat die openheid, die flexibiliteit, centraal. Onder het motto 'De paden af, de toekomst in' willen we samen werken

naar een op groei gerichte denkstijl. Onszelf uitdagen om van de gebaande paden af te gaan. Want niemand is te oud om te groeien, en zeker niet om te leren.

De paden af, de toekomst in

De koers van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegeberg Schiebroek 2019-2023

pcohs

We praten met elkaar over onze definitie van kwaliteit van onderwijs en de door ons gewenste resultaten.

We denken daarbij verder dan de wettelijke eisen en de cognitieve vakken.

We betrekken ouders en leerlingen bij dit proces.

We denken na over hoe we deze resultaten zichtbaar of meetbaar kunnen maken.

We laten zien dat we ons ontwikkelen in de richting van de door ons gestelde norm.

1

De eigen route naar het beste onderwijs

2023: Elke school heeft een visie op dat wat zij ziet als goed onderwijs. Daarbij is ook aangegeven welke (leer-)resultaten voor leerlingen belangrijk zijn en is er een schoolspecifieke norm gesteld. De gewenste opbrengsten bij leerlingen zijn breder dan alleen de resultaten op de cognitieve vakken. De school reflecteert jaarlijks op de behaalde resultaten en zet op basis van deze reflectie nieuwe ontwikkelpunten uit.

We volgen landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen die van invloed zijn op het leven en leren van onze leerlingen.

De vernieuwende inzichten en innovatieve kansen die daaruit voortkomen, zijn zichtbaar binnen de school.

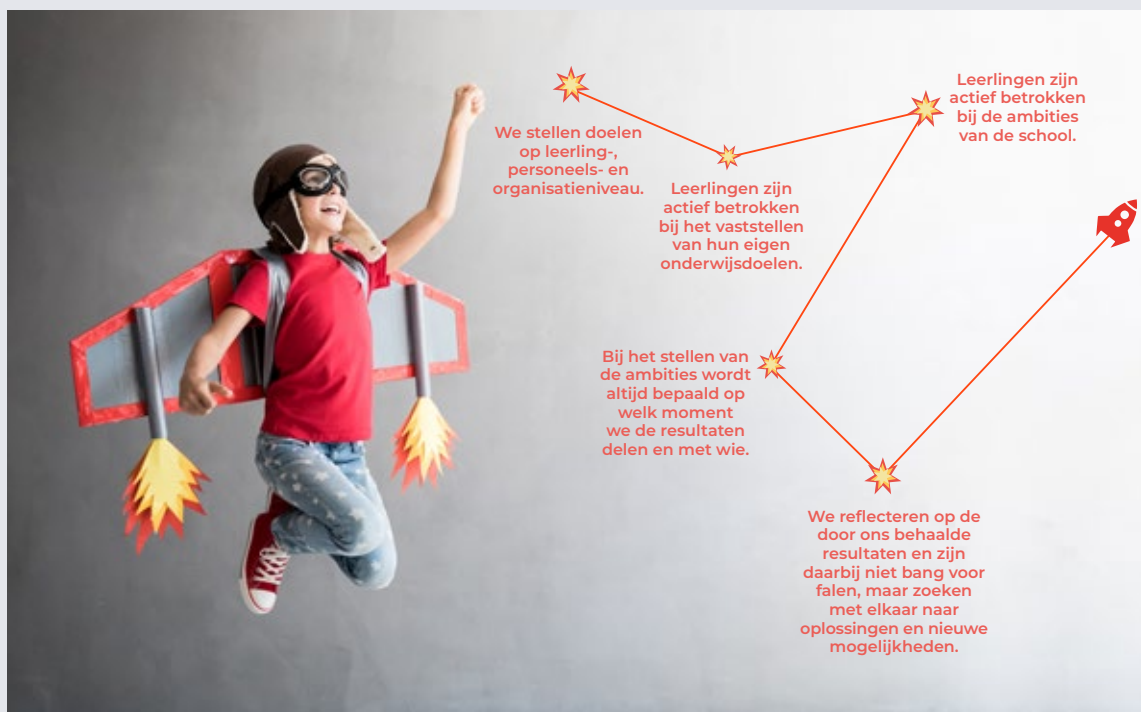
We volgen onderzoek over onderwijs (weten wat werkt) en denken na over wat past binnen onze eigen visie daarop.

We denken met leerlingen na over hoe zij met deze ontwikkelingen om willen gaan en leren hen kritisch nadenken.

2

Nieuwe dingen zien en omarmen

2023: We leren door open te staan voor onze omgeving, de maatschappij en innovatieve ontwikkelingen. Dat betekent dat we aantoonbaar samenwerken met verschillende partijen in de buurt, de stad en daarbuiten. We volgen maatschappelijke ontwikkelingen en anticiperen daarop. We hebben weet van nieuwe (onderzoeks-) inzichten en ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, en passen deze toe in onze scholen.

We stellen doelen op leerling-, personeels- en organisatieniveau.

Leerlingen zijn actief betrokken bij het vaststellen van hun eigen onderwijsdoelen.

Bij het stellen van de ambities wordt altijd bepaald op welk moment we de resultaten delen en met wie.

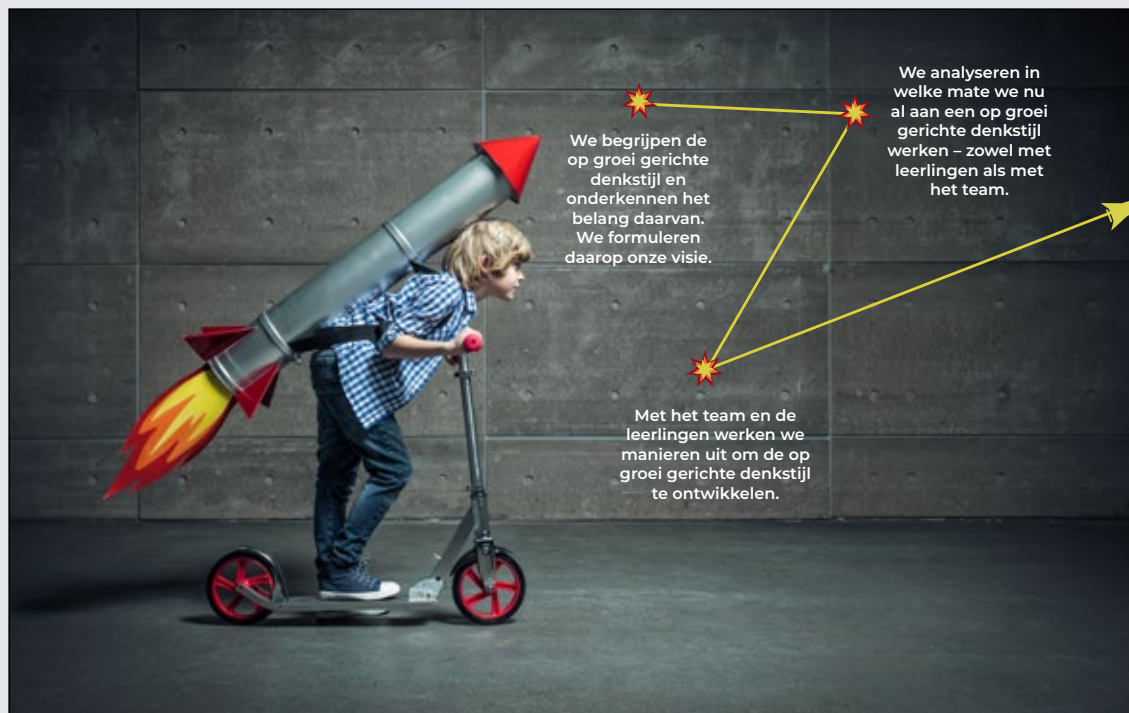
We reflecteren op de door ons behaalde resultaten en zijn daarbij niet bang voor falen, maar zoeken met elkaar naar oplossingen en nieuwe mogelijkheden.

Leerlingen zijn actief betrokken bij de ambities van de school.

3

Van dromen naar doelen

2023: We werken planmatig aan de ontwikkeling van leerlingen, personeel, scholen en bestuur. Dat betekent dat op alle niveaus concrete, uitdagende doelen worden gesteld, dat de resultaten in beeld worden gebracht, dat daarop wordt gereflecteerd en dat er daarna weer nieuwe stappen in ontwikkeling worden gezet.

4

Ik kan het nog niet

2023: We zetten zichtbaar in op de ontwikkeling van een 'op groei gerichte denkstijl' (de overtuiging dat je talenten slechts het startpunt zijn en je steeds kunt blijven groeien door hard te werken en ervaring op te doen). Dat doen we door elkaar aan te moedigen om uitdagingen aan te gaan, om fouten te maken, om niet op te geven als iets moeilijk is of tegenzit, om voor sommige dingen hard te werken. We benoemen en belonen inzet en lef in leren.

5

Onderwijs maak je samen

2023: Ouders zijn betrokken bij de ontwikkeling van hun kind(eren) op school. Zij voelen zich serieus genomen als ouder(s) in de gesprekken met leerkrachten – hun mening doet er toe. We zoeken binnen onze visie en de kaders met hen naar mogelijkheden.

We definiëren met onze samenwerkingspartners wat voor ons een constructieve en proactieve verbinding is.

We gaan na in hoeverre onze samenwerkingspartners tevreden zijn over de huidige samenwerking en formuleren op basis daarvan verbeterpunten.

We analyseren ons huidige netwerk van partners en denken na over nieuwe mogelijkheden tot samenwerking: lokaal, landelijk en internationaal.

6

Samenwerken doe je niet alleen

2023: We hebben een proactieve en constructieve houding met onze partners en nemen onze verantwoordelijkheid in de maatschappij dichtbij en ver weg.

We formuleren een visie op duurzaamheid en toekomstbestendigheid van onze gebouwen en de manier waarop wij met materialen, energie en afval willen omgaan.

We analyseren de huidige staat van de gebouwen en materialen (en onze werkwijze) op duurzaamheid en toekomstbestendigheid.

Op basis van deze analyse en onze financiële mogelijkheden wordt een plan tot ontwikkeling voor de komende jaren opgesteld.

7

Verbeter de wereld, begin op school

2023: We hebben een visie ontwikkeld op duurzaamheid en toekomstbestendigheid van onze gebouwen en de manier waarop wij met materialen, energie en afval willen omgaan. Binnen deze visie zijn de eerste stappen gezet.

Hoofdstuk 2. Bestuur en Toezicht

Stichting PCOHS ziet haar scholen en opvang als een omgeving waar kinderen, maar ook ouders en personeel, met en van elkaar leren. Samen leggen we de basis voor een omgeving waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen tot evenwichtige volwassenen. Een omgeving waar gespeeld, gewerkt en geleerd wordt op basis van gelijkwaardigheid, wederkerigheid, duidelijkheid, structuur, transparantie, een positieve houding en ambitie.

Scholen

Stichting PCOHS is het bevoegd gezag van vier basisscholen: de Goede Herderschool, de Emmaschool, de Hildegaetschool en Kindcentrum De Heijberg, en van de peuterspeelzalen van de Goede Herderschool, Emmaschool en Kindcentrum De Heijberg. De scholen, zowel het onderwijs als de opvang, zijn allemaal gelegen in de Rotterdamse wijken Hillegersberg en Schiebroek. Elke school heeft een directeur en een adjunct-directeur. De schooldirecteur heeft de algehele leiding over de school en legt over het totale functioneren van het onderwijs en de opvang verantwoording af aan het College van Bestuur.

Op onze vier basisscholen - met in totaal zes locaties - krijgen dagelijks ongeveer 1400 leerlingen onderwijs van 166 personeelsleden. In elk van de vier scholen wordt ook peuteropvang aangeboden, waarvan de peutergroep Kastanjeplein, peutergroep Emma, peuteropvang De Speeltuin en de opvang van KC De Heijberg onder Stichting

PCOHS Opvang vallen. De peutergroep op de Hildegaetschool wordt verzorgd door Partou. Bij Stichting PCOHS staan ongeveer 100 peuters ingeschreven.

Aannamebeleid

PCOHS scholen verzorgen hun onderwijs en opvang op protestants-christelijke grondslag. Alle kinderen, ongeacht hun religieuze of culturele achtergrond, zijn van harte welkom op de scholen. De uitgangspunten van het onderwijs en de opvang moeten uiteraard gerespecteerd worden en de kinderen nemen deel aan alle in de school gebruikelijke activiteiten.

Onderwijshuis (Bestuurskantoor
Stichting PCOHS)
Bergse Linker Rottekade 315
3056 LK Rotterdam
010-35 100 26
www.pcohs.nl

Overzicht scholen

Emmaschool (10MZ)
Hilleniussingel 23
3054 EX Rotterdam
010-4189053

Kerkstraat 41
010-4189053

Adr. v.d. Doeslaan 15
010-4189053
www.emmaschool.eu

Goede Herderschool (11CJ)
Kastanjeplein 6
3053 CD Rotterdam
010-4189579
www.goede-herderschool.nl

KC De Heijberg (04TT)
Heijbergstraat 2-4
3055 PP Rotterdam
010-4182199
www.deheijberg.nl

Hildegaetschool (01XU)
Debussylaan 11
3055 TE Rotterdam
010-4180049
www.hildegaert.nl

Hieronder treft u het overzicht aan van de aantallen leerlingen op onze vier scholen.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hildegartschool	409	415	415	400	387	395
Heijbergerschool	414	404	390	381	362	335
Emmaschool	484	482	481	439	425	368
Goede Herderschool	275	266	243	219	209	203
Totaal PCOHS leerlingen	1.582	1.567	1.529	1.439	1.383	1.301

Hieronder treft u het overzicht aan van het aantal kinderen dat gebruikt maakt van opvang bij onze stichting.

		2018	2019	2020	2021	2022
PSZ Speeltuin		30	23	28	30	29
PSZ Emmagroep		36	31	27	31	25
PSZ Kastanjeplein		47	48	31	21	22
KC de Heijberg opvang		0	0	0	0	70
Totaal kinderen bij Opvang		113	102	86	82	146

Overzicht peutergroepen

Peutergroep Emma
LRK-nummer 324520165
Adr. v.d. Doeslaan 15
3054 EA Rotterdam
06-45661233

Peutergroep Kastanjeplein
LRK-nummer 207551273
Kastanjeplein 6
3053 CD Rotterdam
010-4229010

Peuteropvang De Speeltuin
LRK-nummer 197445391
Heijbergstraat 4
3055 PP Rotterdam
010-4182199

Peuteropvang Terra*
Debussylaan 11
3055TE Rotterdam
06-11368182
** Verzorgd door externe partij
Partou (voorheen Smallsteps)*

Onderwijshuis

Het Onderwijshuis Rotterdam is een initiatief van Stichting PCOHS, waarbij innovatie en het verbinden van onderwijsmensen centraal staat. Het is een inspirerende werkplek voor stafleden en het College van Bestuur. Het is ook een plek waar we samenkomen met medewerkers van onze scholen en externen. We zoeken samen naar creatieve ideeën, we

vergaderen, we organiseren bijeenkomsten en masterclasses, we luisteren naar elkaar en we delen met elkaar. Als een werkplek creativiteit en verbondenheid uitstraalt heeft dat betekenis voor onze belangrijkste motivatie, namelijk het onderwijs voor de leerlingen in onze stad. We werken met eenzelfde drijfveer om meer te zoeken dan alleen onze belangen en om meer betekenis te geven aan de kracht van samenwerking. Deze inspanningen worden gezien en gewaardeerd. Iedereen is welkom in het Onderwijshuis!

Medezeggenschap

Elk van onze scholen heeft een eigen medezeggenschapsraad (MR). Via de MR hebben ouders en personeel invloed op het schoolbeleid, zoals geregeld in de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). De primaire gesprekspartner van de MR is de directeur van de school.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) is het medezeggenschapsorgaan op centraal niveau van Stichting PCOHS. Deze raad heeft op grond van de WMS (Wet medezeggenschap op scholen) advies- en instemmingsrecht op zaken die een meerderheid van de PCOHS-scholen aangaan.

De GMR komt minimaal vijf keer per jaar bijeen in een vergadering.

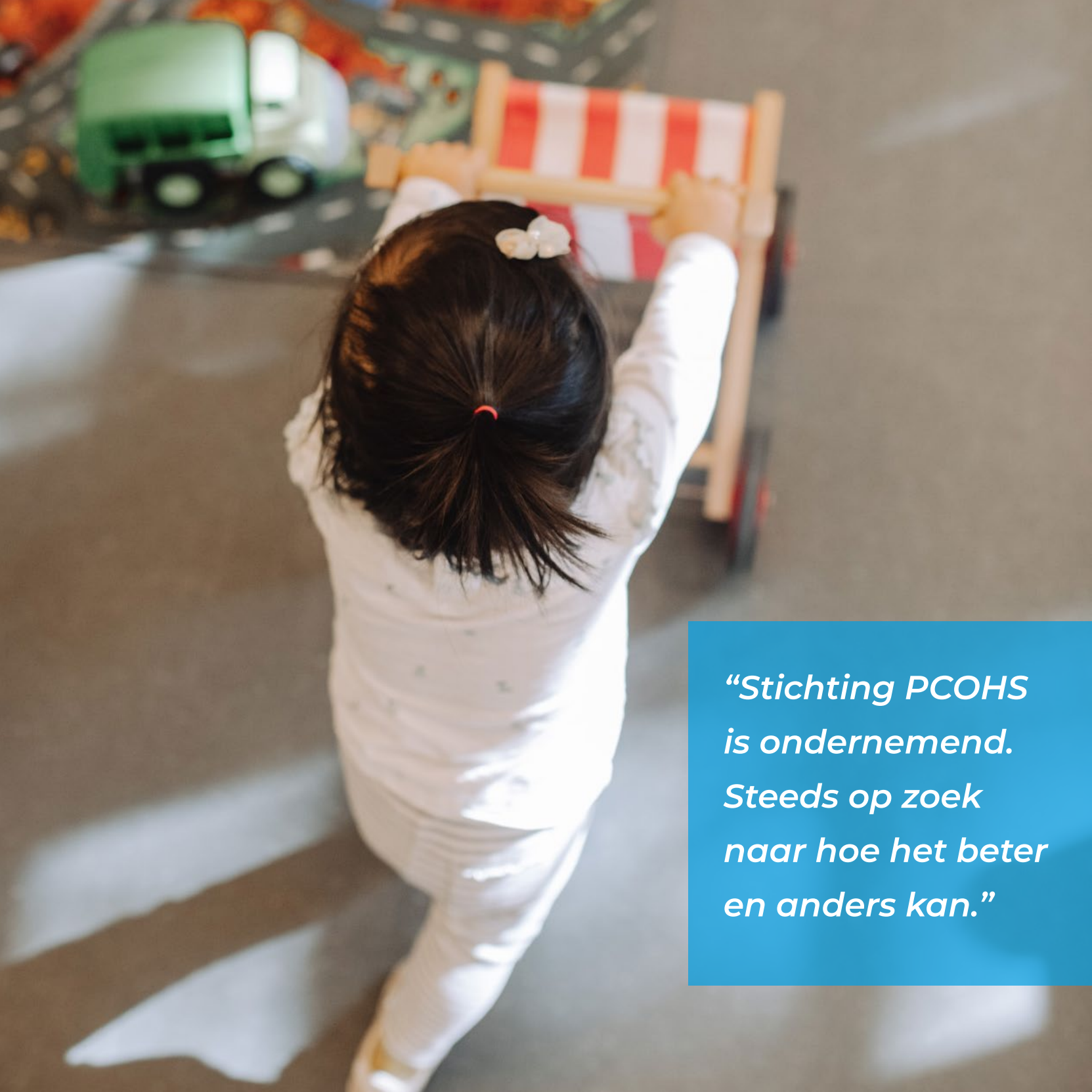
Onderwerpen worden, waar dit mogelijk is, in wisselende duo's van GMR-leden voorbereid. Hierdoor kan de bespreking in de GMR-vergadering gericht en sneller plaatsvinden. Op advies- en instemmingsaanvragen wordt binnen zes weken gereageerd.

Het College van Bestuur (CvB) wordt voor alle GMR-vergaderingen uitgenodigd om onderwerpen toe te lichten en vragen te beantwoorden. Ook tussentijds is er regelmatig afstemming met het CvB. De GMR heeft normaal gesproken tweemaal per jaar een overleg met de leden van de Raad van Toezicht.

In 2022 heeft de GMR zich verder geprofileerd, onder meer door toevoeging van het onderdeel medezeggenschap op de website van Stichting PCOHS. Daarnaast levert de GMR kopij aan voor het vaste onderdeel over medezeggenschap in de nieuwsbrief voor de medewerkers van Stichting PCOHS.

In 2022 vonden de GMR-vergaderingen plaats op 27 januari, 31 maart, 16 juni, 29 september en 24 november. In deze vergaderingen kwamen zowel financiële, beleidsmatige als personele en organisatorische onderwerpen aan de orde. Voorbeelden hiervan zijn de begroting, het document aannamebeleid, het

*“Stichting PCOHS
is ondernemend.
Steeds op zoek
naar hoe het beter
en anders kan.”*

bestuursformatieplan, het veiligheidsplan en een adviesaanvraag ten aanzien van het strategisch beleidsplan 2023-2027. Daarnaast kwam de GMR op 1 september bij elkaar voor een brainstormbijeenkomst/ambitiegesprek. Hierbij heeft een evaluatie van de samenwerking plaatsgevonden en is gesproken over ontwikkelingen rond de kindcentra, de communicatie naar de achterban en ideeën voor de jaarplanning van de GMR.

Samenstelling

De GMR bestaat uit vier leden namens de personeelsgeleding en vier leden namens de oudergeleding van alle PCOHS-scholen. In 2022 was de GMR als volgt samengesteld:

De heer S. (Sebastiaan) Reimers,
ouder Emmaschool

Dhr. P. (Pieter) Boers,
personeelslid Emmaschool

Dhr. L. (Liam) Verheul,
ouder Hildegaertschool

Dhr. R. (Raymond) Jansen,
voorzitter, personeelslid
Hildegaertschool

Mevr. A. (Anneke) van Laar,
ouder Goede Herderschool
(t/m juni 2022)

Mevr. S. (Sandra) Bakker,
personeelslid Goede Herderschool
(t/m juni 2022)

Mevr. C. (Christl) Peeters,
personeelslid Goede Herderschool

(vanaf september 2022)

Mevr. H. (Hedy) Brak,

ouder KC De Heijberg

Mevr. D. (Daniëlle) Weijgertse,

personeelslid KC De Heijberg

Sinds juni 2022 is er een vacature voor een ouder van de Goede Herderschool.

Bestuur

De stad Rotterdam telt voor het primair onderwijs vijf grote schoolbesturen en vijftien kleinere. Stichting PCOHS is de kleinste van de grote besturen. Regelmatig vinden er overleggen plaats tussen de bestuurders van de vijf grote schoolbesturen.

Organisatie en toezicht

Stichting PCOHS is lid van de branchevereniging voor het primair onderwijs, de PO-Raad. Het bestuur van Stichting PCOHS handelt conform de Code Goed Bestuur. Sinds januari 2020 is er sprake van een College van Bestuur en een Raad van Toezicht.

Raad van Toezicht Stichting PCOHS in 2022

De Raad van Toezicht van Stichting PCOHS is in 2022 zeven keer in een formele vergadering bijgeweest, waarvan éénmaal met de accountant. Daarnaast is er één themabijeenkomst georganiseerd. In 2022 vonden twee schoolbezoeken plaats, in juni aan de Goede

Herderschool en in november aan de Hildegaertschool. Tevens was er overleg met de GMR.

De vergaderingen werden telkens bijgewoond door de voorzitter van het College van Bestuur. Op de agenda stonden onder andere:

- De kwartaalrapportages van het College van Bestuur
- Strategische agenda 2022
- Besluitvorming rondom ontwikkeling van Kindcentrum De Heijberg
- Juridische afsplitsing Stichting PCOHS Opvang
- Onderzoek naar de steunstichtingen en steunverenigingen van Stichting PCOHS
- Meerjarenbegroting 2022-2025
- Regeling kledingvoorschriften
- Begroting 2023

Voorzitter College van Bestuur Stichting PCOHS

Mevr. E.A. (Annelies) van Dijk-Freeke
Voorzitter College van Bestuur
Benoemd per 1 januari 2018
Nevenfunctie: Voorzitter - ALV samenwerkingsverband PPO Rotterdam tot en met juli 2022

Raad van Toezicht Stichting PCOHS

Dhr. C. (Kees) de Jongh
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting PCOHS.
Benoemd per 1 augustus 2018
Nevenfuncties:
DGA - Riab BV

Set-up medewerker - World Servants
Wolvega
Lid Raad van Toezicht - De Vijverhof
Capelle a/d IJssel

Mevr. M.C. (Margreet) Auw Yang-Rolle
Lid Raad van Toezicht.
Benoemd per 1 november 2017
Nevenfuncties:
Juridisch adviseur – gemeente
Rotterdam
Lid bezwaarschriftencommissie
gemeente Woerden

Dhr. A.J.C. (Arjo) Klijnsmit
Lid Raad van Toezicht.
Benoemd per 1 november 2017
Nevenfuncties:
Bestuursadviseur - gemeente
Rotterdam

Dhr. R.G. (Rob) Beek
Lid Raad van Toezicht.
Benoemd per 30 juni 2020
Nevenfuncties:
Adviseur management en bestuur
overheid - Beek Advies
Voorzitter Raad van Toezicht -
Openbare Scholengroep
Vlaardingen Schiedam
Lid Raad van Toezicht - De Groeiling
Gouda
Voorzitter Raad van Toezicht -
Samenwerkingsverband Passend
Onderwijs VO regio Leiden
Lid Wijkraad Hillegersberg
(maart 2022)
Voorzitter Raad van Toezicht - Thuis
Op Straat Rotterdam (tot 01-08-2022)

Bestuurder - Thuis Op Straat
Rotterdam (vanaf 01-08-2022)
Penningmeester - Speeltuin De
Torteltuין Rotterdam
Voorzitter - Bewonersvereniging Het
Schiereiland Rotterdam
Voorzitter - Hillegersberg-Schiebroek
PvdA Rotterdam tot 1 juli 2022
Secretaris - Stichting tot Behoud van
Kern en Plassen Hillegersberg

Mevr. M.P.J. (Mariet) van Goch
Lid Raad van Toezicht.
Benoemd per 30 juni 2020
Nevenfuncties:
Directeur ONC Parkdreef tot
1 oktober 2022
Lid centrale directie Oranje Nassau
College Zoetermeer tot 1 oktober 2022
Vrijwilliger Heilige Catharina
parochie Oosterhout

Dhr. A. (Arie) Bijl
Lid Raad van Toezicht.
Benoemd per 30 juni 2020
Nevenfuncties:
Organisatieadviseur Arie Bijl
Consultancy
Lid Raad van Toezicht Ikazia
Ziekenhuis te Rotterdam
Lid Raad van Toezicht Stichting
Alerimus Numansdorp
Lid Raad van Toezicht WZU Veluwe

Organisatiegegevens
Stichting PCOHS
Bergse Linker Rottekade 315
3056 LK Rotterdam
010-3510026

Email: info@spscohs.nl
Webadres: www.pcohs.nl
Bestuursnummer: 40774
Kamer van Koophandel: 41135125
Bankrekening:
NL36RABO0381867358
ANBI: Per 01-01-2020 heeft Stichting
PCOHS de ANBI status.

Per 1 augustus 2022
Stichting PCOHS Opvang
Bergse Linker Rottekade 315
3056 LK Rotterdam
010-3510026
Email: info@spscohs.nl
Webadres: www.pcohs.nl
Kamer van Koophandel: 87170035
Bankrekening:
NL77 RABO 0354 9666 77

Voorzitter College van Bestuur
Mw. E.A. (Annelies) van Dijk-Freeke

Directeuren
Dhr. I.H. (Iepko) Weijdemá
(Emmaschool)
Mevr. M.S. (Mariëtte) Zeillemaker
(Goede Herderschool)
Dhr. P.J.W. (Jeroen) de Bruin
(KC De Heijberg)
Dhr. M.T. (Theo) Hofstra
(Hildegáertschool)

Directeur Bedrijfsvoering
Dhr. J. (Joost) Bakker

Administratie
Mevr. T.J.W.J. (Tatiana) van der
Harst-Collaris

“De voordelen van een kleine stichting zijn het open contact en de korte lijntjes.”

Bestuurssecretaresse

Mevr. C. (Cindy) Smits-Cool

Bestuurssecretaris

Mevr. H.G.J.M. (Hettie)
Vermeer-Vemer

Beleidsmedewerker HRM

Mevr. J.M. (Hanneke) Oosthoek-Kool

Coördinator kwaliteit onderwijs & opvang

Dhr. M. (Martijn) Alderliesten

Adviseur bouwzaken

Dhr. A. (Adriaan) Verschoor

Externe ondersteuning

De financiële, personeels- en salarisadministratie werd in 2022 uitge-

voerd door administratiekantoor Qualiant. Tot en met augustus 2022 was Arbodienst Perspectief onze partner op het gebied van preventie en verzuim. Per 1 september 2022 zijn wij overgestapt naar Arbodienst 12 Support uit Soest. Controle van de jaarrekening heeft in opdracht van de Raad van Toezicht plaatsgevonden door Van Ree Accountants.

Organisatiegegevens peuteropvang

Tot en met 31 juli 2022:

Stichting PCOHS

Bergse Linker Rottekade 315

3056 LK Rotterdam

Kamer van Koophandel: 41135125

Hieronder vallen de Peutergroepen Emma (gevestigd in de Emmaschool), Peutergroep Kastanjeplein (gevestigd

in de Goede Herderschool) en Peuteropvang De Speeltuin (gevestigd in KC De Heijberg). Op de Hildegartschool verzorgt Partou Peutergroep Terra. Per 1 augustus 2022 is dochterstichting PCOHS Opvang opgericht (KvK 87170035). Hieronder valt de kinderopvang binnen PCOHS (Peutergroep Emma, Kastanjeplein en de Heijberg en BSO De Heijberg (LRK-nummer 174161542).

Hoofdleidsters

Mevr. K.Y.M. (Karen) Lindeman

- Peutergroep Emma

Mevr. J.M.J. (Jolande) Azerki

- Peutergroep Kastanjeplein

Mevr. C. (Centina) van Driel

- Peuteropvang De Speeltuin

Hoofdstuk 3. Organisatorische ontwikkelingen

Na de sluiting van de scholen in december 2021 ten gevolge van Corona, zijn we in januari 2022 weer gestart. Het was spannend of de pandemie terug zou komen maar gaande het jaar kwamen die gedachten minder aan de orde terwijl er nog wel een hoger ziekteverzuim was. Door het lerarentekort heeft dit veel van ons personeel gevraagd.

We hebben in het jaar 2022 gewerkt aan:

1. Wijziging statuten
2. Ontwikkeling van een nieuwe stichting onder de naam: Stichting PCOHS Opvang
3. Evaluatie van het koersplan 'De paden af, de toekomst in'
4. Overstap naar een ander administratiekantoor
5. AVG: toewerken naar het volwassenheidsniveau 3
6. Plan en uitvoering van de middelen uit het NPO
7. Goed werkgeverschap
8. Projectplan ontwikkeling Kindcentrum De Heijberg
9. Grote inzet op het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en peuteropvang
10. Personele bezetting onder de omstandigheid van het enorme lerarentekort
11. Versterken van de kwaliteitscyclus op stichtings- en schoolniveau
12. Aanstelling coördinator kwaliteit voor onderwijs en opvang

Klachten en klachtafhandeling

Binnen het werk van de school-contactpersoon en de externe vertrouwenspersoon wordt een onderscheid gemaakt tussen een melding, een klacht en een formele klacht.

- Er is sprake van een melding wanneer er ongerustheid is over een situatie die anderen dan de melder betreft
- Er is sprake van een klacht wanneer er sprake is van ongenoegen dat de klager zelf betreft en dit wordt geuit bij de directie van een school
- Er is sprake van een formele klacht wanneer door een derde partij zoals de externe vertrouwenspersoon, het College van Bestuur, de Raad van Toezicht of de klachtencommissie wordt ingeschakeld, omdat men er op schoolniveau niet uitkomt.

In overeenstemming met de klachtenprocedure beschikt Stichting PCOHS over een externe

vertrouwenspersoon die bij klachten functioneert als aanspreekpunt. De vertrouwenspersoon gaat na of door bemiddeling tot een oplossing kan worden gekomen en begeleidt desgewenst de klager bij de verdere procedure en het eventueel verwijzen in voorkomende gevallen naar andere instanties. In 2022 was mevrouw van I. Kesteren de externe vertrouwenspersoon van PCOHS tot 1 augustus 2022, vanaf 1 augustus is dit mevrouw A. Gieszen. Zij is bereikbaar via vertrouwenspersoon@pcohs.nl. In 2022 zijn er geen klachten bij hen binnengekomen.

Sturingsrelatie College van Bestuur en directie

Het vastleggen van plannen, afspraken, beleid en ontwikkeling is de basis van de gesprekken die worden gevoerd met betrekking tot sturen, verantwoorden, beheersen en functioneren. Deze gesprekken worden 4 keer per jaar gevoerd tussen College van Bestuur en de directeur. Voor de kwaliteit van het

onderwijs en de opvang is het College van Bestuur eindverantwoordelijk. In nauwe samenwerking met de directeuren wordt hier dagelijks aan gewerkt. De sturing door het College van Bestuur bepaalt, zoals veel onderzoek heeft aangetoond, de kwaliteit van het onderwijs binnen onze stichting. De sturingsrelatie is daarom een belangrijke basis.

Beleidsdocumenten 2022

- HRM Handboek – onderdeel gesprekscyclus
- Aannamebeleid
- Bestuursformatieplan
- Veiligheidsplan
- Visie op professionalisering
- Protocol Covid – schooljaar 22-23
- Klachtenregeling
- Hitteprotocol
- Strategische agenda
- Herziening functieboek
- Jaarplanner bestuursbureau
- Scholingsaanbod PCOHS Academie

Gelijke kansen gemeente Rotterdam

De gemeente Rotterdam heeft ook in 2022 budget beschikbaar gesteld. De inzet van de middelen op onze scholen richt zich met name op burgerschap, anders organiseren, werkdrukmiddelen, zij- en opstroommiddelen en het algemeen school-ondersteuningsbudget. In 2022 heeft een aantal leerkrachten van onze scholen gebruik gemaakt van de Rotterdamse Lerarenbeurs.

PCOHS in de maatschappij

We staan met elkaar voor de uitdaging op welke wijze de scholen invulling geven aan hun maatschappelijke opdracht. De gesprekken en de aandacht die gaat naar gelijke kansen zien wij als een mogelijkheid om met elkaar te zoeken naar de betekenis van de uitgangspunten zoals verwoord door het ministerie van OCW; kinderen met dezelfde talenten hebben recht op gelijke kansen. Ieder kind moet zich volledig kunnen ontwikkelen. Zijn of haar achtergrond, het opleidingsniveau van ouders of hun financiële situatie mag geen invloed hebben op de schoolprestaties van een kind.

Meer gelijke kansen is een belangrijk aandachtspunt. Wij zijn ons bewust van het feit dat een goede leerkracht en pedagogisch medewerker ertoe doen!

Maatschappelijke behoeften vragen om afwegingen en het maken van strategische keuzes. We willen ons structureel verbinden aan de omgeving/belanghebbenden van de school en het is nodig om de balans te vinden in de primaire- en taak overstijgende dienstverlening. Ouderbetrokkenheid vereist meer investering, ouders kunnen op school een actievare rol spelen en meer verantwoordelijkheid dragen. Het is de taak van de school om ouders te stimuleren en ruimte te

geven om behoeften te uiten. De directeur en de personeelsleden moeten moedig en ondernemend zijn om tegemoet te kunnen komen aan de maatschappelijke behoefte van alle partners in en om de school.

Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid is in ons koersplan een belangrijk thema. In het domein: “verbeter de wereld, begin op school”, zijn ambitieuze doelstellingen geformuleerd. Het formuleren van een visie op duurzaamheid en toekomstbestendigheid van onze gebouwen en de manier waarop wij met materialen, energie en afval omgaan.

We analyseren onze werkwijze en op basis van deze analyse werken we aan een plan van aanpak. Onze belofte voor 2023 is dat we een visie hebben ontwikkeld op duurzaamheid en toekomstbestendigheid van onze gebouwen en de manieren waarop wij ons als rentmeesters gedragen in deze wereld op en rond de school.

Oriëntatie op internationalisering

Vanuit de vier domeinen binnen internationalisering zijn in 2021 en in 2022 keuzes gemaakt en is meer zicht gekomen op internationaal georiënteerde leerinhouden in het onderwijs. De vier domeinen zijn:

- vroeg vreemdetalenonderwijs (vvto)

- internationaal georiënteerde leerinhouden
- uitwisseling over de grens
- internationale beleidsontwikkelingen

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is een belangrijk onderwerp voor iedereen, of je nu jong of oud bent. Het is belangrijk om een veilig en respectvol sociaal klimaat te creëren, waarin iedereen zich veilig en geaccepteerd voelt. Dit betekent dat alle kinderen en volwassenen dezelfde rechten hebben, ongeacht hun leeftijd, geslacht, seksuele geaardheid,

ethniciteit of religie. Het is ook van belang om te erkennen dat iedereen anders is en dat iedereen het recht heeft om zichzelf te zijn. Het doel van dit thema is om iedereen bewust te maken van de problemen die er bestaan rondom geweld, discriminatie, pesten en seksueel misbruik en om mensen te helpen die hiermee te maken hebben. Het is van belang dat iedereen zich op een veilige en accepterende manier kan uiten, zodat iedereen de kans krijgt om zichzelf te zijn. Het thema sociale veiligheid omvat verschillende onderwerpen zoals het bevorderen

van een positief zelfbeeld, respect voor iedereen, het leren omgaan met gevoelens, het leren omgaan met grensoverschrijdend gedrag en het leren omgaan met conflicten. Er zijn verschillende programma's en initiatieven binnen de scholen, de opvang en de stichting die gericht zijn op het vergroten van de sociale veiligheid. Deze programma's en initiatieven worden gebruikt om kinderen en volwassenen bewust te maken van hun eigen gevoelens en om te leren hoe ze hun gevoelens en gedrag kunnen beheersen.

Hoofdstuk 4. Ontwikkelingen onderwijs

Stichting PCOHS ziet het als opdracht om hoogwaardig, actueel en aantrekkelijk onderwijs te verzorgen. Onderwijs waarbinnen leerlingen zich kunnen ontwikkelen, voor zichzelf en anderen leren zorgen en in de toekomst een verantwoorde bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. Onderwijs dat zich aanpast aan de tijd: het leren van vaardigheden in de omgang met de veranderende wereld en nieuwe technologie, het onderzoeken en het leren vinden van slimme oplossingen voor problemen horen ook bij de kennis van vandaag.

Cito

De scholen gebruiken het Cito-leerlingvolgsysteem.

De cito eindtoets scores voor de scholen waren:

De Hildegart scoorde in 2022 gemiddeld 537,3. De Heijbergsschool behaalde een score van 536,7, de Emmaschool scoorde 535,7 en de Goede Herderschool 532,0.

Inspectietoezicht

In 2022 is er geen bestuurlijk onderzoek geweest van de Inspectie van het Onderwijs. Tijdens het 4-jaarlijks onderzoek in 2020 heeft de inspecteur geconcludeerd dat er geen indicaties van risico's zijn bij de scholen en de stichting

Passend onderwijs

Stichting PCOHS is aangesloten bij het samenwerkingsverband PPO Rotterdam. Passend onderwijs vraagt om passende maatregelen met betrekking tot de ondersteuning. Onder "extra ondersteuning" verstaan wij, dat wat leerlingen aan

extra's aangeboden krijgen, boven op het basisaanbod van de school.

We hebben daarom ons basisaanbod en onze onderwijsleeromgeving zorgvuldig omschreven en gebaseerd op een analyse van onze doelgroep leerlingen. We gaan ervan uit dat maximaal 10% van de leerlingen naast het basisaanbod iets extra's nodig heeft. Dit extra aanbod kan bestaan uit:

- Een aanpassing in de onderwijsleeromgeving (bijvoorbeeld de leertijd, instructie op de leerstofdoelen, methodeaanbod, differentiatie in leertijd/instructie/verwerking, didactische aanpak, pedagogische aanpak/veiligheid);
- Een aanpassing in de onderwijsdoelen, hetzij het bijstellen daarvan naar beneden, hetzij het verbreden of verdiepen van het aanbod. We onderscheiden binnen de stichting de volgende niveaus van ondersteuning:
  - Basisondersteuning (niveau 0):

vanuit de theorie is dit wat geldt voor en wordt aangeboden aan 100% van de leerlingen;

- Ondersteuningsniveau 1: wat extra nodig is voor ongeveer 25% van de leerlingen;
- Ondersteuningsniveau 2 en ondersteuningsniveau 3: wat extra nodig is voor 5-10% van de leerlingen.

De samenwerking met onze stakeholders zorgt ervoor dat we in overleg afstemmen, van elkaar leren en elkaars expertise inzetten. Er is regelmatig overleg met andere partners in de wijk, het samenwerkingsverband PPO, het wijkteam en het CJG.

Doorverwijzingen

Passend onderwijs houdt (nog) niet in dat alle leerlingen binnen onze stichting een passende plek hebben. Er blijven doorverwijzingen noodzakelijk naar speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs.

uitvoeren op de scholen. Een groot gedeelte gaat naar de bekostiging van de intern begeleider en de ondersteuning die op ondersteuningsniveau 2 wordt geboden in de school. De scholen van onze stichting voldoen hiermee aan de gestelde eisen.

Het aantal verwijzingen in 2022 was:

speciaal onderwijs	1
speciaal basisonderwijs	5
MKD	1

Schoolondersteuningsplan

Elke school heeft doelen gesteld met betrekking tot passend onderwijs in de school. Zij hebben elk een schoolondersteuningsplan (SOP) ontwikkeld waarin staat hoe zij de ondersteuning op school faciliteren en hoe zij aan de basisondersteuning voldoen. Het samenwerkingsverband PPO Rotterdam heeft gelden beschikbaar gesteld om het schoolondersteuningsplan te kunnen

De invloed van de Coronapandemie op het onderwijskundig beleid

De kern van ons onderwijskundig beleid heeft ook in 2022 onder druk gestaan. Naast de gevolgen van de Coronapandemie en alle maatregelen zoals bijvoorbeeld quarantaine hebben de directies en personeelsleden op onze scholen hard gewerkt om ons beleid uit te voeren. Zowel in het voorjaar als in het najaar van 2022 hebben we behoorlijk veel ziekteverzuim gehad. Ook dit jaar

was er weer veel flexibiliteit van directies en teamleden nodig. We hebben met de extra middelen kleine stappen kunnen zetten in onderwijsverbetering, maar zagen in de opbrengsten van 2022 ook dat deze voor het grootste gedeelte nog niet terug zijn op het niveau van voor februari 2020.

Nieuwkomers

In augustus 2022 heeft PCOHS op de Goede Herderschool twee nieuwkomersklassen geopend. Hier volgen leerlingen onderwijs die net in Nederland zijn komen wonen en het Nederlands moeten leren. Zij krijgen 40 weken onderwijs in deze taalklassen. Voor alle leerlingen wordt bij de start een ontwikkelingsperspectief opgesteld waarin de individuele doelen zijn opgenomen. Naast de groepsleerkrachten hebben de taalklassen ook twee onderwijsassistenten. Hierdoor is het mogelijk om leerlingen passend en waar mogelijk op individueel niveau onderwijs te bieden. Bij de doorstroom naar regulier onderwijs vindt een warme overdracht plaats met de ontvangende school. Het ontwikkelingsperspectief wordt ook doorgezet naar de ontvangende school. Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt er ondersteuning geboden door schoolmaatschappelijk werk, de gedragswetenschapper, Gro-up en de coördinator.

Kwaliteitszorg

In onze missie en visie ligt besloten wat wij onder kwaliteit van onderwijs en opvang verstaan. We realiseren deze kwaliteit door de ontwikkeling van onze kinderen centraal te stellen en hen hiervoor een optimale leersituatie te bieden.

Verder geeft ons kwaliteitszorgsysteem het bestuur zicht op de kwaliteit van het onderwijs en de opvang op de scholen en opvanglocaties. Zo kunnen wij aan de hand van de gegevens een professionele dialoog voeren die leidt tot continue kwaliteitsverbetering.

De PDCA-cyclus

Onze kwaliteitszorg is gestoeld op de kwaliteitscirkel van Deming. De vier activiteiten in deze kwaliteitscirkel zijn:

- PLAN: Kijk naar huidige werkzaamheden en ontwerp een plan voor de verbetering van deze werkzaamheden.
Stel voor deze verbetering doelstellingen vast.
- DO: Voer de geplande verbetering uit.
- CHECK: Meet het resultaat van de verbetering aan de hand van evaluaties en diverse kwaliteitsinstrumenten en vergelijk deze met de oorspronkelijke situatie en toets deze aan de vastgestelde doelstellingen.

ACT: Bijstellen aan de hand van de gevonden resultaten bij CHECK.

Wet- en Regelgeving

We hebben ons systeem gebaseerd op de uitgangspunten die de inspectie benoemt als indicatoren van een goed kwaliteitssysteem: de inrichting van de kwaliteitszorg, de uitvoering daarvan binnen een kwaliteitscultuur en duidelijkheid en transparantie in de evaluatie, verantwoording en dialoog.

Onze kwaliteitszorg voldoet op deze wijze aan de landelijke wet- en regelgeving en aan de basiskwaliteit zoals vastgelegd in de waarderingsgebieden Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie (BKA) en Sturen, Kwaliteitszorg en Ambitie (SKA) uit het onderzoekskader 2021 *voor het toezicht op voorschoolse educatie en primair onderwijs* (Inspectie van het Onderwijs, augustus 2022).

Verantwoording NPO op schoolniveau

Schoolscan

Alle scholen van PCOHS hebben een schoolscan gemaakt, op basis van de gegevens van onze opbrengstenmetingen van februari 2021 en juni 2021. Deze schoolscan is de basis geweest voor het stellen van doelen en het kiezen van interventies. Onderstaand een overzicht van de interventies die in 2021-2022 en 2022-2023 zijn ingezet op schoolniveau en op bovenscholen niveau.

Interventie Menukaart	Emma		GHS		Heijberg		Hildegaert		Boven-schools niveau		
	2021 2022	2022 2023	2021 2022	2022 2023	2021 2022	2022 2023	2021 2022	2022 2023	2021 2022	2022 2023	
A. Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren											
Klassenverkleining, individuele ondersteuning, instructie in kleine groepen	•	•	•	•	•	•	•	•			
Uitbreiding formatie	•	•	•	•	•	•	•	•			
Cultuureducatie / Verlengde schooldag			•	•							
B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren											
Professionalisering van leerkrachten en facilitering methode Rekenen	•	•			•	•	•	•	•		
Professionalisering leerkrachten begrijpend lezen					•	•	•	•	•		
Verbeteren van de opbrengsten op schoolniveau op de basisvakken			•	•					•		
Professionalisering van leerkrachten – EDI (Didaktiek)			•	•	•	•	•	•	•		
C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen											
Welbevinden	•		•		•		•		•	•	
Professionalisering van leerkrachten – Visie op leren (zin in leren)					•						
D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen											
Zelfregulerend leren	•		•		•		•		•	•	
Groeimindset			•		•		•		•	•	
E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning											
Schoolontwikkeling en verbetercultuur				•	•	•	•	•	•	•	
F. Ouderbetrokkenheid en digitale technologie											
Ondersteuning van ouders/verzorgers en leerlingen in moeilijke thuissituaties	•	•	•	•	•	•	•				
Technologische hulpmiddelen			•						•	•	

Proces van totstandkoming

De inzet van de NPO gelden over 2021-2022 is in maart 2022 geëvalueerd aan de hand van de opbrengsten uit de toetsen van januari 2022. Ook is een procesevaluatie gedaan. Heeft de school kunnen inzetten wat er was gepland? Daarnaast is er een financiële evaluatie van inkomsten en uitgaven opgesteld. Een concept-

plan voor 2022-2023 is opgesteld. In juli 2022 heeft een eindevaluatie over het hele schooljaar 2021-2022 plaatsgevonden. Aan de hand van de uitkomsten daarvan is het plan voor 2022-2023 definitief gemaakt. In het proces van (tussen-)evaluatie en totstandkoming van het plan voor 2022-2023 zijn door de directie telkens het team en de medezeg-

gingschapsraad meegenomen. Ouders/verzorgers zijn gedurende het traject op de hoogte gehouden via de gangbare informatiekanalen. De medezeggenschapsraden van alle scholen hebben in juni 2022 ingestemd met de conceptplannen en per najaar 2022 ingestemd met de definitieve plannen voor schooljaar 2022-2023.

Inhoudelijke evaluatie en conclusie

Onderstaand is de eindevaluatie over het schooljaar 2021-2022 te vinden:

Doelen op	Emma	GHS	Heijberg	Hildegart
Schoolniveau	Vier doelen gesteld, waarvan twee niet behaald, een gedeeltelijk behaald. Een doel is nog niet ingezet	Zeven doelen gesteld Twee behaald Twee gedeeltelijk behaald Twee niet behaald Een nog niet ingezet	Zeven doelen gesteld. Een behaald Vijf gedeeltelijk behaald Een nog niet ingezet	Acht doelen gesteld Zes gedeeltelijk behaald Twee niet behaald
Groepsniveau	Een doel gesteld. Nog niet behaald	Een doel gesteld, nog niet behaald.	Een doel gesteld, nog niet behaald.	Geen doelen gesteld
Individueel niveau	Een doel gesteld, nog geen resultaten beschikbaar.	Een doel gesteld, gedeeltelijk behaald	Een doel gesteld, behaald	Een doel gesteld, niet behaald

We kunnen concluderen dat van de gestelde doelen op schoolniveau het grootste gedeelte in ontwikkeling is. Daar waar groepsdoelen zijn gesteld, zoals bijvoorbeeld het omhoog brengen van de gemiddelde opbrengsten op groepsniveau, zijn deze nog niet behaald. Het beeld over het boeken van vooruitgang met individuele leerlingen is per school verschillend.

Verantwoording
bovenschoolse inzet NPO

De MR en GMR hebben ingestemd met de plannen voor bovenschoolse inzet van NPO middelen. Van het totaal aan verkregen NPO middelen is 9,34% besteed aan personeel niet in loondienst (PNIL).

Gekozen interventies
A. Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren
B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren
C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen
D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen
E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning
F. Ouderbetrokkenheid en digitale technologie

Hoofdstuk 5. Ontwikkelingen per school

Hildegartschool

Waar 2021 in het teken stond van Corona, is het jaar 2022 gevrijwaard van interventies vanwege de pandemie. Dit jaar stond in het teken van het in kaart brengen van de negatieve gevolgen en het repareren ervan.

In april en mei 2022 zijn nieuwe IB-ers aangesteld. Door een blijvend tekort aan vervangers bleef de druk op vervanging van afwezige leerkrachten groot. Dit ging met name ten laste van de extra ondersteuning die de school biedt.

Een extra investering in 2022 zorgde voor een mooi, nieuw ingerichte entree en gemeenschappelijke ruimte met de BSO. In 2022 is tevens een start gemaakt met de overwegingen om zelf als school

een interne buitenschoolse opvang te creëren. Na een opleiding van de directie is met het team de afweging gemaakt om, na positief advies van de MR, de vervolgstap te zetten.

Doordat Coronamaatregelen geen beperkende rol meer speelden, kon de school weer doorpakken met de veranderonderwerpen uit het schoolplan 2019-2023. Een aantal thema's, uit het jaarplan 2021-2022, behoefde door vertraging in de Coronatijd extra aandacht, waaronder Groepsplanloos Werken, EDI en Burgerschap. Daarnaast is extra tijd besteed aan de invoering van de rekenmethode en de nieuwe, integrale methode voor wereldoriëntatie. Nieuw hierbij is de eigen verantwoordelijkheid van de vakspecialisten voor een vakgroep

en de bijbehorende veranderonderwerpen.

Voor het nieuwe schoolplan 2023-2027 is een aantal bijeenkomsten in de diverse geledingen georganiseerd om de sterktes, zwaktes en kansen en bedreigingen voor de school in kaart te brengen. Samen met het PCOHS strategisch beleidsplan en de tevredenheidsonderzoeken onder ouders, kinderen en leerkrachten leidt dit tot input van het nieuwe schoolplan.

De tevredenheidsonderzoeken lieten overigens ten opzichte van 2019 zonder uitzondering een stijging zien in tevredenheid voor zowel ouders, leerlingen als leerkrachten en scoorden allen boven de benchmark.

Heijbergsschool

2022 was een jaar van grote veranderingen, waarin de Heijbergsschool transformeerde naar Kindcentrum De Heijberg. Dit past bij de visie om de volledige ontwikkeling van het kind te kunnen volgen; van peuter tot de overgang naar de middelbare school.

Voor, tijdens en na schooltijd wordt een grote bijdrage geleverd aan een onbezorgde en gelukkige schooltijd voor de kinderen. Ze mogen zijn wie ze zijn, iedereen hoort erbij en er is een veilige basis. Door ons uitdagende en talentgerichte aanbod aan onderwijs en naschoolse activiteiten ontdekken de kinderen waar ze goed in zijn.

In het nieuwe logo staan kernwaarden van De Heijberg centraal. Plezier, (duurzame) groei en vertrouwen (in de kinderen en je eigen kunnen) komen terug, waarbij het kind altijd centraal staat. Dit logo is voor de zomer met trots gepresenteerd aan alle leerlingen. In de nieuwe huisstijl en beeldtaal wordt de groene omgeving en onze geschiedenis zichtbaar gemaakt. Door consistent gebruik van deze huisstijl is er meer synergie in de uitstraling van de school, zowel in de communicatie, online als in het gebouw. Ook op social media is De Heijberg actief en goed te vinden.

Tijdens de zomervakantie is het gebouw verbouwd tot een

Kindcentrum. Dit is gevierd tijdens een feestelijke opening in september. Het gehele gebouw heeft o.a. een verfbeurt gekregen met nieuwe kleuren en er is een prachtige nieuwe hoofdingang gemaakt. Er zijn bovendien drie ruimtes aangepast voor het gebruik voor peuter- en naschoolse opvang voor diverse leeftijdsgroepen. Hierbij is nauwkeurig rekening gehouden met de verschillende vormen van gebruik en de richtlijnen van de GGD. Er wordt tijdens de dag actief en enthousiast gebruik gemaakt van het gebouw. Ook is een start gemaakt met de plannen voor de aanpassing van het schoolplein. Hierbij zijn ouders en leerkrachten betrokken voor het ontwikkelen van een visie.

Emmaschool

Het jaar 2022 was een meer “normaal” jaar dan de twee voorgaande. Hoewel Corona wel voor zieke leerlingen en collega's heeft gezorgd, hoefden we niet opnieuw een schoolsluiting mee te maken.

Na de twee bijzondere (Corona) schooljaren zijn veel zaken herijkt. Sindsdien is er één dag per week een inloopmoment voor ouders. Zo is er regelmatig persoonlijk contact, maar is er op de andere dagen veel meer rust in de school. Dit is slechts één voorbeeld van zaken die herijkt zijn.

De gezamenlijke vieringen werden zeer gemist. Gelukkig konden we in 2022 weer veel activiteiten oppakken. De avondvierdaagse, zwemwedstrij-

den in Het Zwarte Plasje, enzovoort. Ook konden we weer naar de kerk: voor de scholendienst, maar ook voor de kerstviering. Die viering was één van de hoogtepunten van het jaar.

Op onderwijskundig gebied hebben we veel aandacht gehad voor het gebruik van de methode Kwink, een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarnaast is, onder regie van de nieuwe rekencoördinator, veel aandacht voor het gebruik van de nieuwe rekenmethode Getal en Ruimte Junior.

De Emmaschool is gehuisvest in drie oude gebouwen (van rond 1928). Het pand aan de Kerkstraat is toe aan een opknappbeurt. Het idee was dat

eind 2022 een start gemaakt zou kunnen worden met de renovatie. De oorspronkelijke planning voor de renovatie bleek echter veel te optimistisch en de renovatie zal pas later kunnen plaatsvinden.

In het najaar van 2022 heeft het team op een tweedaagse uitgebreid met elkaar gesproken over de toekomst van de school. Wat is onze visie op hedendaags onderwijs en hoe vertalen we dat naar de dagelijkse (onderwijs)praktijk. In 2023 krijgt dit een vervolg, waarbij we voor de zomervakantie naar buiten zullen treden met onze visie en bijbehorende plannen.

Goede Herderschool

In het afgelopen kalenderjaar kwam een aantal ontwikkelingen in een stroomversnelling. We versterkten onze onderwijskwaliteit door de afspraken te borgen in kwaliteitskaarten en onderwijskaarten. Door het effectief inzetten van diverse subsidies creëerden we tijd en ruimte om hierover te praten en aan te werken.

Zo ontvangen we de subsidie ONZE aanpak (een onderwijszorgpilot vanuit PPO Rotterdam). Met 7 basisscholen uit verschillende besturen zoeken we naar een werkwijze waarin leraren, intern begeleiders en directies zich kunnen richten op het onderwijs, zonder dat leerlingen zorg tekortkomen. Door de inzet van onze onderwijs-zorgassistenten en de gedragswetenschapper hebben we al veel kinderen kunnen ondersteunen.

Een tweede subsidie roostert leerkrachten op scholen met een hoge

schoolweging vrij om de begeleiding van kinderen te versterken.

Wij hebben deze subsidie Onze Toekomst genoemd, om zo aan te sluiten bij ONZE aanpak. Binnen Onze Toekomst praten de leerkrachten van de bovenbouw met elkaar over hoe we effectief en kwalitatief onderwijs geven. We spreken over zicht op ontwikkeling (Focus PO), effectieve instructie (EDI), klassenmanagement, eigenaarschap en executieve functies. We doen dit aan de hand van het aspiratiemodel, waarin aandacht voor de stem van de lerende, de kernvakken en de brede ontwikkeling naast elkaar staan. Het vrijroosteren gebeurt door vakdocenten die diverse workshops geven aan de kinderen.

Vanuit de NPO-subsidie steken we in op extra begeleiding. Dit doen onze leraarondersteuners. De interne begeleiding krijgt extra tijd om de ondersteuningsstructuur nog beter te borgen. Tot slot vinden we het

belangrijk om de kinderen vanuit deze subsidie extra te ondersteunen op sociaal-emotioneel gebied, vandaar dat we aanvullende activiteiten de school in proberen te halen. Dit gebeurt zowel onder schooltijd, als daarbuiten.

In 2022 zijn we opgeschrikt door de oorlog in Oekraïne. Op aanvraag is er vanuit PCOHS een Taalklas opgezet bij de Goede Herderschool.

Dit is een belangrijke aanvulling voor onze school, omdat de nieuwste taalinzichten ook voor onze reguliere populatie van belang kunnen zijn.

Ondanks de positieve ontwikkelingen zijn er ook zorgen. Zo kampen we met een dalend leerlingenaantal, onder andere door de vele verhuisbewegingen door de renovaties in de woningen om ons heen. Dit vraagt onze aandacht voor leerlingwerving, waar we steeds meer over na denken.

*Samen leven
en leren in een
mooie, prettige,
gestructureerde
omgeving.*

Hoofdstuk 6. Personeel

Ons strategisch personeelsbeleid is samengevat in het beleidsdocument: Van handboek HRM naar integraal en strategisch HRM.

Naast de in het handboek HRM beschreven uitgangspunten en wijze van werken, kennen we vijf kernbegrippen binnen onze stichting:

- Professionele ruimte
- Rekenschap
- Kaders
- Samen
- Consequent

Deze vijf kernbegrippen hangen onderling sterk met elkaar samen. Het één kan niet zonder het ander.

Professionele ruimte

Binnen PCOHS gaan we uit van ieders professionaliteit. Dit betekent dat we iedereen autonomie geven binnen de kaders van PCOHS.

Door op schoolniveau medewerkers en teams een grote mate van autonomie te bieden kunnen ze sneller en gericht aansluiten op de behoeften van de leerlingen. Gedeeld leiderschap is op schoolniveau de basis. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor innovatie en ontwikkeling en

ervaren medewerkers meer werkplezier. Tenslotte is het bieden van een zo groot mogelijke professionele ruimte erop gericht om de mogelijkheid te hebben invulling te geven aan de “eigen kleur”.

Ruimte geven betekent bevoegdheden geven. Vanuit het College van Bestuur aan de professionals binnen de scholen, maar ook vanuit het College van Bestuur aan de professionals binnen het stafbureau.

Rekenschap

Professionele ruimte innemen betekent dat rekenschap moet worden gegeven van de gemaakte keuzes. Vertrouwen geven van bovenaf kan alleen als dit vertrouwen gevoed wordt van onderaf.

Overigens geldt dat ook omgekeerd. Dit betekent dat structureel en proactief gerapporteerd wordt over de resultaten en de wijze waarop de resultaten worden bereikt. Daarnaast is iedere professional te allen tijde in staat om een onderbouwing te geven bij de gemaakte keuzes. Deze onderbouwingen sluiten aan bij:

- De behoeften van de (toekomstige) leerlingen
- De strategie van de organisatie
- De geldende kaders

Kaders

Autonomie vindt plaats binnen

kaders. Autonomie is namelijk niet hetzelfde als ‘alleen’ of ‘zelfstandig’. Iedereen is onderdeel van een groter geheel, namelijk van Stichting PCOHS als organisatie. De belangen van het grotere geheel komen niet altijd (volledig) overeen met de belangen van individuele scholen, personeelsleden of teams. Autonomie vraagt om passende competenties en hoort bij professioneel handelen.

De kaders worden vastgesteld door het College van Bestuur met inachtneming van de statuten, het strategisch beleidsplan en de Code Goed Bestuur. Zij zijn erop gericht om vanuit de visie de organisatie naar een hoger plan te tillen en om het organisatiebelang in te brengen in de afwegingen die binnen scholen door personeelsleden en teams worden gemaakt. In de afweging van verschillende belangen, een doorlopend proces in de organisatie, kunnen ook nieuwe inzichten ontstaan. Nieuwe inzichten die leiden tot een behoefte aan meer, minder of andere kaders. Deze inzichten ontstaan te allen tijde door dialoog vooraf en nooit achteraf.

De kaders zijn niet alleen gericht op hard controls, maar ook op de soft controls. Hier gaat het om gedragsbeïnvloedende factoren zoals cultuur en voorbeeldgedrag door leidinggevenden.

Samen

Het organisatiebelang is (bijna) altijd groter dan het belang van de individuele school, personeelslid of team. We vormen niet voor niets een collectief van scholen met een gezamenlijk bevoegd gezag. Dit betekent dat de personeelsleden en de school op zoek gaan naar de bijdrage die zij kunnen leveren aan Stichting PCOHS. Binnen Stichting PCOHS stimuleren we het leren met en van elkaar en collegiale consultatie.

Consequent

We bieden veel ruimte voor autonomie en verwachten daarin rekenschap. De kaders zijn -conform het vertrouwen dat we hebben- ruim opgesteld. Binnen de organisatie hebben we afspraken gemaakt over hoe we handelen als we van de afspraken afwijken.

Binnen de scholen geldt dat voor medewerkers van de school en bovenscholen is dat onderwerp van gesprek tussen directeuren en het College van Bestuur.

Goed werkgeverschap

Ontwikkeling vergt een open houding en een uitdagende leeromgeving. We staan open voor ontwikkelingen in de maatschappij, volgen nieuwe wetenschappelijke inzichten en ontvangen graag

feedback van elkaar. Ontwikkeling komt tot stand in een veilige omgeving, waarin je ongeacht leeftijd wordt gekend en erkend. Veiligheid ontstaat onder meer door gelijkwaardigheid, wederkerigheid, duidelijkheid, structuur, transparantie, een positieve houding en hoge verwachtingen. In het koersplan is dit vervat onder het thema “Van dromen naar doelen”. Het doel zoals vastgelegd in de koers voor 2023 is: we werken planmatig aan de ontwikkeling van leerlingen, personeel, scholen en bestuur. Dat betekent dat op alle niveaus concrete, uitdagende doelen worden gesteld, dat de

resultaten in beeld worden gebracht, dat daarop wordt gereflecteerd en dat er daarna weer nieuwe stappen in ontwikkeling worden gezet.

In 2022 zijn vervolgstappen gezet op het gebied van goed werkgeverschap. In 2023 zullen meer stappen volgen.

Duurzame inzetbaarheid

In 2022 is er beperkt gespaard inzake duurzame inzetbaarheid. Directeuren leggen de individuele afspraken met medewerkers vast waarbij wordt afgesproken hoeveel uren ze sparen en voor welk spaardoel.

Beleid startende leerkracht

Het is van belang dat leerkrachten die aan het begin van hun onderwijs carrière staan, goed begeleid worden. De startende leerkrachten krijgen een aantal uren in de week om zich het vak eigen te maken. Ook worden ze extra begeleid door de interne coach en door de professionals voor de klas. Daarnaast kunnen startende leerkrachten op diverse momenten in de week een onderwijs-assistent in de klas krijgen, waarbij de onderwijsassistent de startende leerkracht helpt met het klassenmanagement, nakijken en werken met kleine groepjes kinderen. De starten-

de leraar krijgt ook ruimte voor collegiale consultatie. Dit programma wordt voor een groot deel betaald uit de middelen bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding.

Zij-instromers

In de afgelopen jaren is ook met succes een aantal zij-instromers komen werken op de scholen. Zo ook in 2022. Ook voor deze zij-instromers geldt dat zij goed begeleid worden. Net als de startende leerkrachten krijgen ze een aantal uren in de week om zich het vak eigen te maken. Ze worden begeleid door een interne coach en door de duo-collega.

Scholingsbeleid

Als werkgever faciliteren we onze medewerkers om nieuwe kennis, vaardigheden en gedrag te verwerven en daarmee de kwaliteit van het onderwijs te vergroten. In de nascholingsregeling van Stichting PCOHS hebben wij vastgelegd op welke manier en onder welke voorwaarden wij aan onze medewerkers scholingsfaciliteiten beschikbaar stellen en wanneer een terugbetalingsverplichting geldt. Jaarlijks wordt er een scholingsprogramma opgesteld op stichtingsniveau en op schoolniveau. Ieder personeelslid krijgt de mogelijkheid om in de gesprekscyclus de

scholingsbehoefte aan te geven.

Naast individueel gekozen scholing en ontwikkeling is er ook sprake van verplichte scholing, dit is naast het belang voor de individuele leerkracht ook in het belang van de schoolontwikkeling. In 2021 is de PCOHS academie opgericht. Alle medewerkers van de stichting krijgen de mogelijkheid om zich in te schrijven voor een aanbod dat zowel door collega's als door externen wordt verzorgd. De input van de scholen voor de onderwerpen is leidend voor het cursusaanbod. De schoolleiders hebben in schooljaar 2021-2022 de opleiding 'Directeur Integraal Kindcentrum' van AVS succesvol afgerond.

Gezondheidsbeleid

Het gezondheidsbeleid is gericht op het voorkomen van verzuim. Er

worden preventieve maatregelen genomen zoals het voeren van frequent-verzuimgesprekken, het aanbieden van preventiegesprekken, coaching on the job of begeleiding door een externe. Waar nodig worden maatregelen genomen door bijvoorbeeld een medewerker eerder te ontzien of begeleiding aan te bieden op het moment dat men aangeeft dat er een te hoge werkdruk ervaren wordt.

In onderstaande tabel is het ziekteverzuimpercentage te zien van Stichting PCOHS afgezet tegen het landelijk gemiddeld ziekteverzuimpercentage conform cijfers CBS sector onderwijs.

De trend binnen de stichting is dat het percentage stijgende is. Deze trend is ook te zien in het landelijk gemiddelde.

	Ziekteverzuimpercentage PCOHS	Landelijk gemiddeld ziekteverzuimpercentage
2020	5,72%	4,85%
2021	5,36%	4,7%
2022	6,58%*	5,6%

*Let wel: dit betreft het ziekteverzuimpercentage van de zeven eerste maanden van 2022. Met ingang van 1 augustus 2022 zijn onderwijs en opvang aparte entiteiten. Als de opvang uit de cijfers van onderwijs wordt gehaald dan bedroeg het verzuimpercentage over de eerste zeven van maanden van 2022 6,06%. Het ziekteverzuimpercentage binnen de opvang was in 2022 punt van aandacht. Het betrof een aantal langdurige verzuimende medewerkers. In 2022 zijn gepaste maatregelen in gezet om het verzuim te verlagen.

Personeelsopbouw

Op 31 december 2022 werkten bij de Stichting PCOHS 173 mensen (122,67 FTE), waarvan 9 stagiairs. Op 1 januari 2022 waren dat er 178 (109,61 FTE). Deze aantallen zijn inclusief opvang. Stichting PCOHS is daarmee een middelgrote werkgever. Van de personeelsleden waren er in 2022 28 man en 145 vrouw.

De opbouw van het personeelsbestand in leeftijd, op 31 december 2022, ziet er voor het onderwijs als volgt uit:

10-19 jaar	8
20-29 jaar	13
30-39 jaar.....	35
40-49 jaar	47
50-59 jaar	39
60-69 jaar.....	10
70-99 jaar	1

De opbouw van het personeelsbestand in leeftijd, op 31 december 2022, ziet er voor opvang als volgt uit:

20-29 jaar	4
30-39 jaar.....	2
40-49 jaar	6
50-59 jaar	5
60-69 jaar.....	3

Arbo

Stichting PCOHS heeft in 2022 haar samenwerkingsovereenkomst met

de Perspectief Groep voor de Arbo werkzaamheden opgezegd. Per 1 september 2022 is de stichting een samenwerking gestart met arbodienstverlener 12Support. De consulten worden gehouden aan de Bergse Linker Rottekade 317.

Zwangerschaps- en ouderschapsverlof

	Zwangerschaps- en bevallingsverlof	Ouderschapsverlof (betaald en onbetaald)
2019	12	10
2020	9	9
2021	8	6
2022	8	4

In 2023 verwachten we te kunnen zien of de verbeterde verlofregeling leidt tot meer verlofaanvragen.

Ontslagbeleid

Voor de beheersing van uitkeringen na ontslag worden de CAO PO en CAO KO gevolgd. In het jaar 2022 zijn geen uitkeringen na ontslag aan de orde geweest.

Vervanging bij verzuim

Stichting PCOHS is sinds 1 januari 2015 eigen risicodrager voor wat betreft het vervangen van leerkrachten.

Hoofdstuk 7. AVG en ICT

De AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) is onderdeel van ons risicomanagement. Binnen Stichting PCOHS wordt hiervoor in samenwerking met de functionaris gegevensbescherming een structureel proces ingericht, geïmplementeerd en onderhouden. Bovendien streven we ernaar dit proces continu te verbeteren. AVG is een onderdeel van de primaire processen.

De beoordeling van de IBP (Informatiebeveiliging en Privacy) vindt plaats aan de hand van een volwassenheidsniveau op een schaal van 1 (laag) tot en met 5 (hoog). Bij een volwassenheidsniveau van drie is het IBP

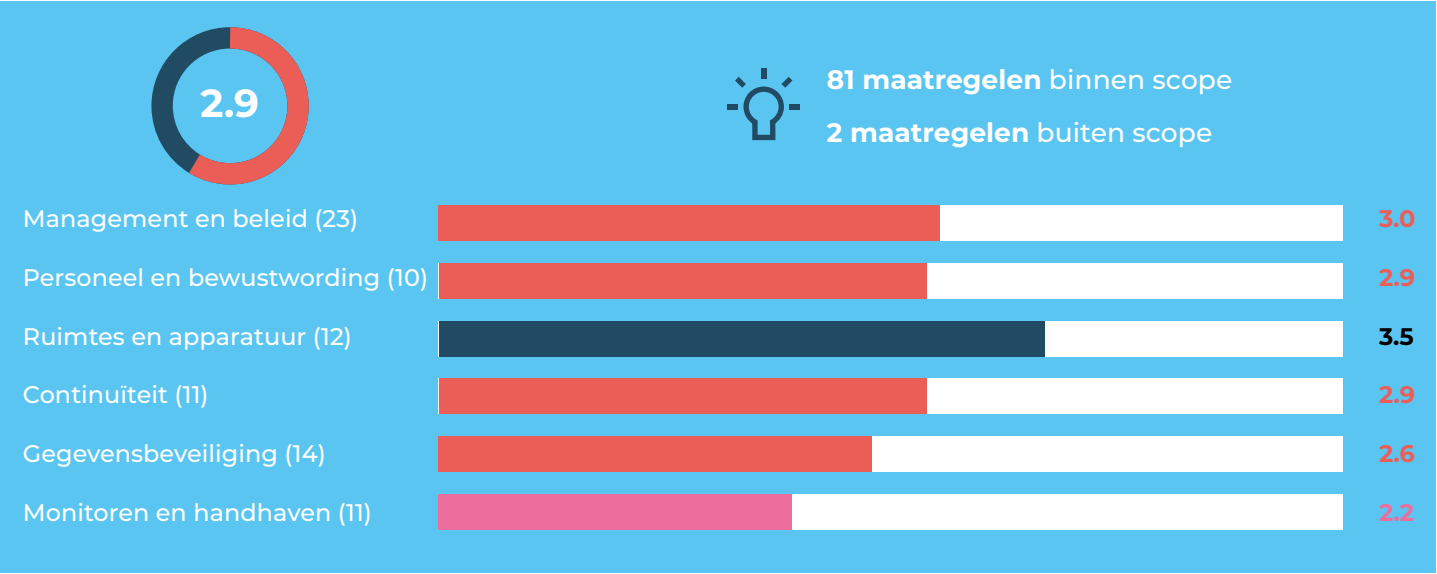
gedefinieerd en gecommuniceerd. Een score van vier is het uiteindelijke doel om aan de compliance te voldoen, dan wordt het gemanaged en er is een hoog bewustzijn. Bij vijf heerst er een cultuur van continue verbetering. Stichting PCOHS scoorde eind 2022 een 2,9.

De ontwikkelingen in 2022 waren op technisch gebied het activeren van meer-factor-autorisatie (MFA) voor Office 365. Organisatorische maatregelen betroffen het uitvoeren van een eerste audit met betrekking tot de privacy checklist op de scholen, het uitvoeren van de DPIA (Data Protection Impact Assessment)

personeelsadministratie en het opzetten van de registratie van apparatuur per school. Belangrijk ontwikkelpunt betreft het structureren van het eigenaarschap, door taken bij de verantwoordelijke medewerkers te beleggen voor de processen die zij beheren.

In 2022 is er 1 beveiligingsincident geregistreerd. Doordat er sprake was van identiteitsdiefstal en reputatieschade is er melding gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Alle betrokkenen zijn geïnformeerd. Het activeren van MFA is mede om deze reden waar mogelijk versneld uitgevoerd.

Privacy Toetsingskader IBP 2.1.

Hoofdstuk 8. Huisvesting

Een schoolgebouw is letterlijk en figuurlijk de basis voor een veilige leeromgeving. Huisvesting, onderhoud, facilitair beleid en huisvestingsbeleid zijn dan ook belangrijke onderwerpen voor Stichting PCOHS.

Huisvesting kent in ons bestuur een aantal principes die we belangrijk vinden:

- Kinderen moeten in hun eigen woonwijk naar school kunnen gaan
- Kinderen moeten veilig zijn in het schoolgebouw en op het plein
- Schoolgebouwen moeten inspirerende en uitdagende plekken zijn waar kinderen samen kunnen komen om te leren en zich te ontwikkelen
- Huisvesting van de scholen is bij voorkeur onder één dak gecombineerd met vroeg- en voorschoolse educatie, waarbij de peuteropvang integraal onderdeel uitmaakt van de school
- Bij vervanging of renovatie van schoolgebouwen wordt gestuurd op toekomstbestendigheid door gebouwen flexibel en duurzaam te ontwerpen

Stichting PCOHS hanteert een Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Hierin staan de uitgangspunten voor een goede kwaliteit van onze gebouwen. Het doel is om een optimale tevredenheid te bereiken van de gebruikers van onze gebouwen, binnen de daarvoor gestelde (financiële) randvoorwaarden. Naast het jaarlijkse onderhoud aan de installaties (werktuigbouwkundige installaties, veiligheidsinstallaties,

zonwering, verlichting enz.) zijn de volgende grotere werkzaamheden uitgevoerd:

Hildegaschool

In 2022 zijn de grote lichtstraat en de gevel ernaast aangepakt. De toiletgroepen zijn voorzien van nieuwe tegelwanden. In de centrale hal zijn nieuwe verrijdbare “trap werkkasten” geplaatst en de gehele hal heeft een update gekregen.

Heijbergsschool

De Heijbergsschool is in 2022 getransformeerd naar Kindcentrum De Heijberg. Er heeft hiervoor een grote verbouwing plaatsgevonden. Men heeft tevens gewerkt aan een herindeling van de lokalen en uitbreiding van de BSO-ruimten met keukens. Een groot deel van de school heeft nieuw schilderwerk, nieuw sanitair, nieuwe vloerbedekking en nieuwe garderobekasten. Ook is het buitenschilderwerk gedaan en heeft de school een nieuwe entree.

gekregen voor het maken van een renovatieplan. De procedures zijn gestart. Op de locatie Hilleniussingel is de riolering vervangen.

De complete goot met gootbetimmering aan de Oostzijde is vervangen. Het buitenschilderwerk bij de gymruimte is uitgevoerd. De ventilatie- installaties hebben een grote onderhoudsbeurt gehad.

Ook voor de locatie Hilleniussingel zijn we gestart met het maken van verbouwings-/renovatieplannen.

Emmaschool

Op de locatie Adriaan van de Doeslaan is het binnen schilderwerk uitgevoerd. De brandmeldinstallatie is vervangen. Op de locatie Kerkstraat hebben we vanuit de gemeente Rotterdam goedkeuring

Goede Herderschool

Vanuit de gemeente Rotterdam hebben we goedkeuring gekregen voor het maken van een nieuwbouwplan. De procedures zijn gestart.

Hoofdstuk 9. Financiën

Dit hoofdstuk bevat een beknopte samenvatting van de jaarrekening 2022. De financiële cijfers zijn gebaseerd op de eenvoudige jaarrekening onderwijs. Voor een uitgebreid overzicht van de financiële zaken in het jaar 2022 verwijzen we naar de jaarrekening van de Stichting PCOHS.

Balans

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2022 in vergelijking met 31 december 2021.

Toelichting op de balans

De materiële vaste activa zijn gestegen, voornamelijk door extra investeringen in inventaris en apparatuur. We zien in 2022 een

verschuiving van vordering naar liquide middelen. Dit heeft te maken met het aflossen van de vordering door PCOHS Opvang die ten gunste is gekomen van onze liquide

Activa	12-31-2022	12-31-2021	Passiva	12-31-2022	12-31-2021
Materiële vaste activa	1.279.525	1.189.486	Eigen vermogen	3.505.988	3.631.488
Financiële vaste activa	9.795	9.795	Voorzieningen	1.117.774	1.455.034
Vorderingen	247.857	1.646.438	Langlopende schulden	91.787	105.612
Liquide middelen	4.554.660	3.277.929	Kortlopende schulden	1.376.288	931.514
Totaal activa	6.091.837	6.123.648	Totaal passiva	6.091.837	6.123.648

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Verschil	Realisatie 2021	Verschil
Baten					
Rijksbijdragen OC&W	10.630.975	9.931.748	699.227	9.989.888	641.087
Overige overheidsbijdragen	550.417	492.309	58.108	1.145.357	-594.940
Overige baten	231.749	343.938	-112.189	255.899	-24.150
Totaal baten	11.413.141	10.767.995	645.146	11.391.144	21.997
Lasten					
Personele lasten	9.788.213	9.077.750	710.463	9.081.202	707.011
Afschrijvingen	247.696	265.723	-18.027	261.152	-13.456
Huisvestingslasten	577.827	742.828	-165.001	762.693	-184.866
Overige lasten	937.881	765.302	172.579	887.786	50.095
Totaal lasten	11.551.617	10.851.603	700.014	10.992.833	558.784
Saldo baten en lasten	-138.476	-83.608	-54.868	398.311	-536.787
Financiële baten en lasten	12.973	0	12.973	-13.343	26.316
Totaal resultaat	-125.503	-83.608	-41.895	384.968	-510.471

middelen. Ook zijn onze vorderingen op OC&W in 2022 afgenomen.

Dit komt door het wegvallen van de vordering op OC&W naar aanleiding van het wetsvoorstel vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. Het eigen vermogen is door het negatieve resultaat gedaald. Ook zien we een daling bij de voorzieningen, deze komt met name door de vrijval van € 275.000 vanuit de voorziening groot onderhoud. Deze vrijval is ontstaan door het aanwijzen van twee van onze gebouwen voor nieuwbouw/renovatie. Onze kort lopende schulden zijn toegenomen door verhoogde posten nog te betalen belastingen en

premies en nog te betalen vakantiegeld.

Staat van baten en lasten

Hierboven is de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar 2022 opgenomen. De gerealiseerde baten en lasten zijn vergeleken met de begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2022 en de gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2021.

Resultaat

De financiën over 2022 laten een negatief resultaat zien van -€ 125.503. Er was een tekort van € 83.608 begroot. Er is een aantal belangrijke

zaken die in kalenderjaar 2022 van invloed zijn geweest op het resultaat:

- Er is een aanpassing geweest op onze voorziening groot onderhoud gebouwen. Twee van onze gebouwen worden aan de hand van het Integraal Huisvesting Plan van de gemeente aangepakt. De locatie van de Emmaschool aan de Kerkstraat wordt grootscheeps gerenoveerd. De Goede Herderschool krijgt een complete nieuwbouw. Hierdoor vallen kosten in de toekomst voor deze bestaande gebouwen weg. Omdat wij deze kosten in de toekomst niet meer krijgen, hebben wij een vrijval van de voorziening van € 275.000

- opgenomen in ons resultaat.
- Mede vanwege het personeels-tekort hebben wij minder personeel kunnen inzetten voor ons NPO programma dan we hadden begroot. Wij hebben hierdoor € 79.542 minder uitgegeven dan dat we aan ontvangsten hebben gekregen. Dit verschil tellen we op bij onze reeds bestaande NPO bestemmingsreserve waardoor deze per 31-12-2022 uitkomt op € 313.150.
- Wij hebben in 2022 extra maatregelen genomen op het gebied van personeelsvoorzieningen. Wij hebben € 60.901 aan de personeelsvoorzieningen toegevoegd.
- Het geboekte resultaat van de schoolfondsrekeningen is € 86.326 negatief. Dit komt aan de ene kant door de verminderde bereidheid ouderbijdrage te betalen door het vrijwillige karakter van deze bijdrage. Daarnaast lopen de baten en lasten niet netjes gelijk over de kalenderjaren waardoor er fluctua-

- ties zijn ontstaan.
- Het wegvallen van de vordering OCW heeft voor ons een negatief effect van € 457.654. In de onderstaande passage gaan we hier dieper op in.

Wegvallen vordering OCW

Met de invoering van de wet vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs vervalt de jaarlijkse vordering op OCW met ingang van verslagjaar 2022. Dit heeft geen direct effect op de geldstromen, maar wel een fors negatief effect op de vermogenspositie van onze stichting. In het wetsvoorstel gaat de bekostiging van de schoolbesturen van schooljaarbekostiging naar bekostiging per kalenderjaar. In de schooljaarbekostiging krijgt een schoolbestuur in de eerste vijf maanden van het schooljaar (augustus t/m december) minder dan 5/12-deel van de totale bekostiging. Hierdoor heeft elk schoolbestuur in de administratie een vordering van

7,12% op OCW. Door de overgang naar kalenderjaarbekostiging vervalt deze vordering wat een negatief effect heeft op ons resultaat over 2022. Tevens zorgt dit voor een daling van ons vermogen. Voor het primair onderwijs gaat dit over een totaalbedrag van bijna € 500 miljoen. Bij PCOHS is dit een bedrag van € 457.654.

Investeringsbeleid

Het beleid van de stichting is erop gericht de investeringen in de materiële vaste activa met eigen middelen te financieren. Gezien de liquide positie van de stichting is er ook geen reden voor het aantrekken van vreemd vermogen. De investeringen zijn in 2022 met eigen middelen gefinancierd. De investeringen zijn gebaseerd op het meerjareninvesteringsplan dat onderdeel uitmaakt van het begrotingsproces.

Kengetallen

In onderstaande tabel zijn meerdere

Kengetal	2021	2020	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Rentabiliteit	3,37	-4,62	Bovengrens van 5%
Kapitalisatiefactor	56,36	55,21	Bovengrens 35-60%
Rentabiliteit (1-jarig)	5,68	4,91	Laatste 3 jaar negatief
Liquiditeit	0,07	0,07	Groter dan 10%
Weerstandsvermogen	0,36	0,35	Kleiner dan 5%
Solvabiliteit	84,01	81,92	Kleiner dan 30%

kengetallen opgenomen. Als er een signaleringswaarde is vastgesteld door de Onderwijsinspectie, dan staat deze vermeld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte van deze signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de Onderwijsinspectie. Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de Onderwijsinspectie.

Financieel Beleid

In 2020 hebben wij ons meerjarig financieel beleid opgesteld en vastgesteld. In dit beleidsdocument staan de financiële plannen, allocatie en uitgangspunten voor de periode 2020-2024. Op 13 oktober 2020 heeft stichting PCOHS een positief advies gekregen van de GMR omtrent het Meerjarig Financieel Beleidsplan, de Raad van Toezicht heeft deze vervolgens vastgesteld.

Allocatie van middelen

Reeds vele jaren is het gebruikelijk dat binnen Stichting PCOHS de bekostiging van het rijk (de lump-sum) verdeeld wordt over de scholen aan de hand van de afgegeven beschikking. Dit houdt in dat een beschikking voor school A ook daadwerkelijk ten gunste komt van school A. Dit geldt ook voor de andere inkomsten. Een voorbeeld hiervan zijn gemeentelijke subsidie inkomsten die ten gunste komen

van de school waarvoor de subsidie is bedoeld. Voor de kosten die ten laste komen van het bestuurskantoor zijn middelen noodzakelijk. Voorheen kwamen deze middelen uit het budget personeels- en arbeidsmarktbeleid (PAB budget).

Vanaf 2021 hanteren we de uitgangspunten van het financieel beleidsplan 2020-2024, waarbij we de koppeling met het PAB budget loslaten en gebruik maken van een percentage van de reguliere rijksbijdragen OC&W. Deze verandering is besproken tijdens het Directie Beraad en vervolgens voorgelegd aan de RvT en de GMR. Dit maakt de voorspelbaarheid van inkomsten groter en zorgt voor een betere transparantie.

Verantwoording besteding werkdrukmiddelen

Met ingang van het schooljaar 2018-2019 zijn door het ministerie extra middelen beschikbaar gesteld voor het terugdringen van de werkdruk. Onze scholen zijn gevraagd om in de teams te bespreken hoe deze middelen ingezet moesten worden. Schoolteams hebben zelf - met de instemming van de (P)MR - keuzes gemaakt hoe en waaraan zij deze middelen besteden. Sommige keuzes, die gepaard zijn gegaan met aanstellingen, hebben daardoor een doorlopend karakter gekregen. Het

merendeel van de scholen heeft besloten om de middelen te gebruiken voor extra inzet van een leerkracht, om groepen te splitsen of als extra ondersteuning. Ook is vaak gekozen voor inzet van een onderwijsassistent of vakleerkracht. In schooljaar 2022/2023 is er in totaal € 343.122,- beschikbaar.

In 2022 zijn alle middelen ingezet voor extra handen/personeel. Zo zijn er op de scholen door deze subsidie extra leerkrachten, eventmanagers, onderwijsassistenten en vakdocenten ingezet. Door deze maatregelen hebben de reguliere leerkrachten meer tijd voor hun eigen werk voor de leerlingen in hun klas. We zien in bijvoorbeeld het medewerkerstevredenheidsonderzoek dat het effect van deze inzet een positief effect heeft op de werkdrukvermindering.

Onderwijsachterstanden

Na de zomer van 2019 is de nieuwe regeling voor de middelen onderwijsachterstanden in werking getreden. De scholen ontvangen het budget dat voor elke school door het ministerie wordt berekend en volgt hierin dezelfde allocatie systematiek als alle andere middelen. De meeste middelen worden ingezet voor het verkleinen van de groepsgrootte en het uitbreiden van personeel op de school.

Treasury verslag

De stichting hanteert een treasury-statuut. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders de instelling haar financierings- en beleggingsbeleid dient in te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

Tot 2 december 2021 is er gebruik gemaakt van spaarrekeningen. De tegoeden op deze rekeningen zijn direct opeisbaar. Vanaf 2 december 2021 maken we gebruik van Schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën voor onze publieke middelen. De stichting heeft op 8 februari 2017 een treasurystatuut vastgesteld. Dit statuut voldoet aan de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. In 2022 is conform het statuut gehandeld. De bankrekeningen van de stichting zijn ondergebracht bij de Rabobank, ABN-AMRO en de ING. Deze banken en het Schatkistbankieren voldoen aan de criteria zoals opgenomen in het statuut en de regeling.

Impulsbeleidsprogramma's

Onze scholen bieden kwalitatief goed onderwijs. Om dit onderwijs

verder te verbeteren en/of te moderniseren stelt Stichting PCOHS geld beschikbaar in de vorm van impulsbeleidsprogramma's (IBP). Stichting PCOHS stelt voor een periode van 5 jaar € 1.000.000 beschikbaar in het kader van deze impulsbeleidsprogramma's. Impulsbeleidsprogramma's worden bekostigd vanuit de algemene reserve en zullen altijd een specifiek resultaat moeten beogen welke door een school of door het College van Bestuur moeten worden geduid met documenten, resultaatafspraken en een verantwoording. Momenteel lopen er 3 programma's gericht op ICT, ONZE-project en KC vorming.

NPO gelden

Vanuit het ministerie zijn er NPO gelden beschikbaar gesteld voor ons onderwijs. In 2022 was dit in totaal € 1.189.621. Hiervan is € 114.347 NPO arbeidsmarkttoelage. Vanwege het lerarentekort hebben wij niet alle NPO middelen kunnen uitgeven.

Stichting PCOHS heeft voor de niet uitgegeven NPO gelden een bestemmingsreserve opgenomen.

Hoofdstuk 10. Continuïteitsparagraaf

De cijfers voor dit hoofdstuk zijn afkomstig van de enkelvoudige jaarrekening onderwijs 2022.

Kengetallen

Personele bezetting

Functiecategorie	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
Directie	9,13	9,34	9,34	9,34	9,34	9,34
OP	93,81	79,42	69,28	67,02	67,69	68,12
OOP	13,11	11,04	10,92	10,92	10,92	10,92
Totaal	116,05	99,80	89,54	87,28	87,95	88,38

In de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023 hebben we een verhoogd aantal FTE vanwege de inzet van de verschillende subsidies zoals de NPO gelden. Gezien het feit we door het lerarentekort niet voldoende extra leerkrachten konden aannemen, en we daardoor een bestemmingsreserve hebben opgebouwd die we na schooljaar 2022/2023 zullen inzetten, verwachten we het begrote aantal FTE van 99,80 in schooljaar 2023/2024 te kunnen verhogen.

Leerlingaantal

We zagen de laatste jaren stichtingsbreed een daling in ons leerlingaantal. Dit heeft gevolgen voor de bekostiging die wij ontvangen. In februari 2024 hebben wij het dieptepunt hiervan bereikt waarna we weer gestaag verwachten te groeien in het aantal leerlingen

	2022	2023	2024	2025	2026
Leerlingen van 4 t/m 7 jaar	662	660	668	676	701
Leerlingen vanaf 8 jaar	729	670	654	666	653
Totaal PCOHS	1.391	1.330	1.322	1.342	1.354

Balans in meerjarig perspectief

	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Activa					
Materiële vaste activa	1.189.486	1.279.525	1.235.053	1.247.541	1.253.547
Financiële vaste activa	9.795	9.795	9.795	9.795	9.795
Vorderingen	1.646.438	247.857	250.000	240.000	240.000
Liquide middelen	3.277.929	4.554.660	3.877.823	3.482.171	3.341.074
Totaal activa	6.123.648	6.091.837	5.372.671	4.979.507	4.844.416
Passiva					
Eigen vermogen	3.631.488	3.505.988	3.088.609	2.657.733	2.452.642
Voorzieningen	1.455.034	1.117.774	947.774	977.774	1.027.774
Langlopende schulden	105.612	91.787	100.000	100.000	100.000
Kortlopende schulden	931.514	1.376.288	1.236.288	1.244.000	1.264.000
Totaal passiva	6.123.648	6.091.837	5.372.671	4.979.507	4.844.416

Toelichting op balans

De toekomstige investeringen blijven omstreeks hetzelfde niveau waardoor de waarde van de materiele vaste activa niet veel zal fluctueren. De financiële vaste activa betreft de waarborgsom op een huurpand. Deze blijft gehandhaafd. We zien in 2022 een verschuiving van vordering naar liquide middelen. Dit heeft te maken met het aflossen van de vordering

door PCOHS Opvang die ten gunste is gekomen van onze liquide middelen. De overige vorderingen zijn in 2022 afgenomen, dit komt door het wegvallen van de vordering op OC&W naar aanleiding van het wetsvoorstel vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De liquide middelen zijn de sluitpost van de balans. Vanwege met name de begrote negatieve resultaten

vanaf 2023 zullen de liquide middelen afnemen. De begrote resultaten zijn in mindering gebracht op het eigen vermogen evenals de nieuwe bekostigingsmethodiek en het vrijvallen van de bestedingsreserve NPO. Vanwege de geplande uitgaven aan groot onderhoud zal de post voorzieningen afnemen. De lang- en kortlopende schulden blijven nagenoeg onveranderd.

Staat van baten en lasten

Meerjarenbegroting Stichting PCOHS 2023 - 2026				
	2023	2024	2025	2026
Baten				
Rijksbijdragen	10.392.732	9.350.616	9.120.993	9.158.679
Overig overheid	443.425	466.941	491.941	516.941
Overige baten	493.465	374.811	324.044	332.453
Totaal baten	11.329.622	10.192.368	9.936.978	10.008.073
Lasten				
Personeel	9.877.475	8.659.289	8.234.271	8.276.287
Afschrijvingen	255.092	259.264	256.899	253.323
Huisvesting	761.951	778.624	788.071	794.724
Overig	787.243	769.493	771.493	773.493
Totaal lasten	11.681.761	10.466.669	10.050.733	10.097.827
Totaalresultaat	-352.139	-274.301	-113.755	-89.754

Toelichting

PCOHS heeft bij het opstellen van de meerjarenbegroting de grootste zorgvuldigheid betracht. De begroting gaat uit van de huidige (bekende) wet- en regelgeving. De begroting is onderhevig aan risico's en onzekerheden, met name op het gebied van de bekostiging door het Rijk en subsidies. De werkelijke resultaten en gebeurtenissen kunnen aanmerkelijk afwijken van de huidige verwachtingen. Er ligt een grondige analyse van de ontwikkeling van het

aantal leerlingen en de daarmee te verwachten inkomsten ten grondslag aan de begroting. Het leerlingaantal zal naar verwachting vanaf 2024 licht stijgen. Uitgaven zijn gebaseerd op ervaringscijfers en de te verwachten continuïteit in de bedrijfsvoering. In begrotingsjaar 2023 is het totaalresultaat van stichting PCOHS negatief, zijnde € 352.139. Dit komt vanuit het negatieve resultaat van de Taalklassen (-/- € 148.389,-) en kosten ten laste van het impulsbeleidsprogramma (-/-€ 203.749,-).

Reserves

Stichting PCOHS heeft een behoorlijke reserve welke in de komende jaren voor een deel zal worden afgebouwd. Onderstaand tabel toont de algemene publieke reserve per 31-12-2022 en de ontwikkeling hiervan in de komende 4 jaar.

Eigen vermogen per 31-12-2022	
Algemene reserve privaat Schoolfonds	159.650
Bestemmingsreserve	313.150
Algemene reserve (publiek)	3.033.188
Begroot resultaat 2022-2025	-829.949
Nog te besteden impulsbeleidsprogramma	-397.037
Prognose Algemene Reserve Publiek 31-12-2025	1.806.202

Vanaf 2019 wordt een deel van deze reserve gebruikt voor investeringen in het onderwijs. Vanaf 2022 zal door middel van impulsbeleidsprogramma's verder geïnvesteerd worden in onderwijs. Deze investeringen komen ten laste van onze reserve. Het impulsbeleidsprogramma bedraagt in totaal € 1.000.000,- waarvan een deel al is uitgegeven. Daarnaast investeert PCOHS in de Taal- klassen. Door deze maatregelen, die allemaal ten gunste zullen komen van de kwaliteit van onderwijs, zal Stichting PCOHS naar verwachting in de buurt van de signaleringswaarde uitkomen. Op dit moment heeft Stichting PCOHS € 1.238.099 mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Onderstaande tabel toont de berekening hiervan.

Balans PCOHS dd 31-12-2022	
Totaal eigen vermogen	3.505.988
Privaat eigen vermogen	-159.650
Feitelijk eigen vermogen	3.346.338
Normatief eigen vermogen	-1.891.000
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	1.455.338

Stichting PCOHS heeft een bestemmingsreserve NPO van € 313.150 welke zal worden ingezet vanaf schooljaar 2023/2024 om de onderwijskwaliteit te verhogen, maatwerk te kunnen leveren en zo meer tijd te nemen om de gevolgen van de Coronacrisis aan te pakken. Daarnaast investeert PCOHS in de ontwikkeling van school naar kind- centrum. Vanuit het impulsbeleids- programma zal nog een bedrag van € 397.037 beschikbaar komen ten laste van het eigen vermogen. Mede door te investeren in onze Taalklassen is voor de komende jaren een negatief jaarlijks resultaat begroot welke ook ten laste van het eigen vermogen zal komen.

Toekomstvisie en risicobeheersing

Aandachtspunten 2023

De belangrijkste aandachtspunten voor het nieuwe jaar zijn vastgelegd in ons strategisch beleidsplan; de paden af de toekomst in. De beloftes die we daarin hebben vastgelegd voor 2023, en de route daarnaartoe vragen om een herijking. Wij stellen ons echter nog steeds ten doel deze ambities waar te maken. In 2023 zullen wij een nieuw strategisch beleidsplan opstellen voor de komende vier jaar. Het evalueren van ons bestaand strategisch beleidsplan vormt onderdeel van het proces.

Financiën

In 2021 heeft Stichting PCOHS met zijn financiële administratie de overstap gemaakt naar een nieuw administratiekantoor, dit met als uitgangspunt om de processen te verbeteren en te vereenvoudigen. Op 1 januari 2022 is ook de overstap gemaakt met de personele administratie. Vanaf januari 2023 heeft het primair onderwijs te maken met een vereenvoudiging van de bekostiging. De eerste berekeningen van de gevolgen voor onze stichting zijn gemaakt. In de komende periode zal hier verder aandacht voor zijn. De onzekerheid van bekostiging en subsidies zorgt ervoor dat wij nog beter moeten anticiperen geduren-

de het jaar op aangekondigde wijzigingen.

Huisvesting

Zowel het gebouw van de Em-maschool aan de Kerkstraat, als de Goede Herderschool staan op de aandachtspandenlijst IHP van de gemeente. In 2022 is voor beide projecten een startnotitie geschreven en worden stappen gezet om te komen tot een goed uitgewerkt plan. Het pand aan de Kerkstraat krijgt een duurzame verbouwing. De Goede Herderschool krijgt nieuwbouw.

Kwaliteitszorg

In het komende jaar gaan we ons bezig houden met het uitvoeren, monitoren en bijstellen van het schoolplan en jaarplan. Gedurende het schooljaar ontmoet het opleidingsteam elkaar bij teamvergaderingen en bouwoverleggen etc. Tijdens al deze bijeenkomsten wordt gewerkt aan de ontwikkelafspraken die in het schoolplan en jaarplan beschreven zijn. Daarnaast is er uiteraard sprake van de going concern, de lopende activiteiten uit

de onderwijsperiode. Ook deze lopende processen worden gepland, uitgevoerd en gemonitord.

Op vastgestelde momenten in het schooljaar neemt het team de tijd om terug te kijken hoe de periode gelopen is. Kleine organisatorische zaken kunnen meteen gepland of uitgevoerd worden. Nieuwe acties kunnen leiden tot een bijstelling van het schoolplan en worden meegenomen in de herijking daarvan voor volgend jaar.

Eén keer per jaar wordt het schoolplan geëvalueerd en neemt het team de tijd om te checken of de acties uit het schoolplan de gewenste resultaten en effecten hebben opgeleverd. Dit doet het team door in gesprek te gaan met betrokkenen (leerlingen, medewerkers en ouders e.a.) en door de bronnen te onderzoeken. De resultaten worden op product en proces geëvalueerd. Successen worden gevierd! En er wordt bepaald welke acties nog aandacht vragen. De ontwikkelingen worden met de betrokkenen gedeeld.

Het proces van kwaliteitszorg en verbetering van onderwijs en opvang is geen op zichzelf staand proces. De PDCA-cyclus maakt deel uit van de totale jaarplanning op onderwijs. In de jaarplanning 2023-2024 wordt duidelijk dat er gedurende het schooljaar een aantal processen parallel aan elkaar lopen.

Onderzoek

De leerkracht en de directeur zijn de sleutel tot het blijvend verbeteren van het hele onderwijs. Duurzame onderwijsontwikkeling veronderstelt daarnaast dat scholen zich als geheel ontwikkelen en nieuwe (wetenschappelijke) kennis benutten en ook dat wetenschappelijk onderzoek wordt uitgevoerd op basis van vragen uit de scholen.

Personeel

Speerpunt voor 2022-2023 is voortborduren op het thema goed werkgeverschap. Op dit gebied zijn kleine stappen gezet die in 2022-2023 verder worden uitgewerkt. Hierbij moet worden gedacht aan de professionele ruimte van de leerkracht, doorgroeien en doorontwikkelen en goede arbeidsvoorwaarden.

Investerings

De belangrijkste investeringen in de komende periode zullen gericht zijn op goed werkgeverschap, doorgaan de leerlijn, leerling werving en onderwijsontwikkeling en innovatie. Daarnaast zal er een aantal methodes in de scholen versneld worden vervangen om zo beter te kunnen aansluiten bij de behoefte.

Duurzaamheid

In 2023 gaan we verder met het vormen van een visie op duurzaamheid en toekomstbestendigheid van

onze gebouwen en de manieren waarop wij ons als rentmeesters gedragen in deze wereld op en rond de school.

Risicobeheersing

Om de continuïteit te bewaken van een bestuur met vier scholen is uitvoering gegeven aan een goed werkende planning- en control cyclus. Dit betreft het jaarlijks opstel-

len van een meerjarenbegroting en het tijdig bespreken en bijsturen naar aanleiding van de periodieke rapportages. Gedurende het begrotingsproces worden leerling prognoses en ambitieuze onderwijsdoelstellingen op uitvoerbaarheid getoetst en vervolgens vastgelegd in een goedgekeurde meerjarenbegroting. Ook worden de risico's opnieuw doorgenomen en maatregelen om deze te verminderen afgesproken. In voorkomende gevallen worden de kosten daarvan in de begroting

opgenomen. In het bestuursformatieplan wordt de formatie van de scholen alsmede het personeelsbeleid binnen het kader van de meerjarenbegroting nader uitgewerkt. De meerjareninvesteringen worden als onderdeel van het begrotingsproces jaarlijks vastgelegd. Door middel van financiële rapportages met een uitputtingsbegroting voor de overig te besteden middelen per jaar, wordt nauwkeurig bijgehouden wat de stand van zaken is ten aanzien van de financiën. Voor wat betreft de personele uitgaven geschiedt dit maandelijks. Met een simpel doch doeltreffend overzicht wordt ook de ontwikkeling van het leerlingaantal gemonitord. Het aantal leerlingen bepaalt immers de hoogte van het in het komende jaar te ontvangen subsidiebedrag. Door scherpe monitoring zijn de bakens snel en doeltreffend te verzetten. Het bevoegd gezag geeft de interne toezichthouder regelmatig inzicht in de financiële uitgangspositie en de ontwikkelingen en treft zo nodig corrigerende maatregelen.

Risicoanalyse

Als onderdeel van de risicobeheersing maakt Stichting PCOHS een risicoanalyse. Het volgen van deze risico's maakt onderdeel uit van de rapportagecyclus waarbij ze periodiek onder de aandacht worden gebracht. In 2023 zal er een nieuw

onderzoek gehouden worden waarbij voor alle risico's inzichtelijk gemaakt zal worden op welke wijze PCOHS de risico's kan beheersen. Een mix van kans- en impactbeperkende maatregelen zal hier onderdeel van zijn.

Leerlingaantallen

We zien de laatste jaren stichtingsbreed een daling in ons leerlingaantal. Dit heeft gevolgen voor de bekostiging die wij ontvangen. We denken in schooljaar 2022/2023 het dieptepunt te hebben bereikt waarna we weer zullen stijgen in aantal.

Huisvesting

Als stichting besteden wij veel middelen aan het onderhoud van onze gebouwen. Door middel van ons MJOP hebben we grip op deze kosten. De zekerheid van nieuwbouw/renovatie van twee van onze

panden zorgt ervoor dat we het MJOP zullen herijken. De inzet van onze adviseur huisvesting zorgt voor een betere grip op zowel de uitvoering als de kosten van huisvesting.

Rijksbekostiging

Scholen voor het basisonderwijs krijgen vanaf 1 januari 2023 een basisbedrag per leerling en school. Wij kunnen dit geld naar eigen inzicht besteden. Ook wordt het hele bedrag vanaf dat moment per kalenderjaar vastgesteld. Het doel is om de bekostiging voor scholen duidelijker, eenvoudiger en beter voorspelbaar te maken.

Personeel

In onze stichting is een grote groep leerkrachten in de leeftijdsgroep 20 tot 40 jaar. De hogere vertegenwoordiging van deze leeftijdsgroep leidt tot hogere kosten voor ouderschaps-

verlof en deeltijd werken. Echter een leeftijdsgroep daarboven kent weer andere uitdagingen. In de werkgroep goed werkgeverschap is hier aandacht voor. In vergelijking met 2021 is het ziekteverzuim in 2022 licht gestegen. Het streven is om hier in 2023 meer grip op te krijgen, ook door de samenwerking met een andere arbodienst.

Lerarentekort

In 2022 had Stichting PCOHS in toenemende mate last van het lerarentekort. Merkbaar is dat het aanbod goede leerkrachten beperkt is. Dit noopt tot anders organiseren en nadenken over andere vormen van onderwijs. Op dit moment wordt de oplossing gezocht in de richting van het combineren van onderwijs en opvang.

Hoofdstuk 11. Verslag Raad van Toezicht

1. Verantwoording wettelijke taken

1.1 Goedkeuring begroting, jaarrekening, bestuursverslag en strategisch meerjarenplan

De begroting 2022 en de meerjaren-begroting zijn door het College van Bestuur vastgesteld en door de Raad van Toezicht goedgekeurd.

Het concept jaarverslag (inclusief jaarrekening en bestuursverslag) 2022 is besproken en goedgekeurd. Hierna is het geheel ter controle naar de accountant verzonden. De concept-rapportage van de accountant en het concept jaarverslag 2021 zijn besproken in de vergadering van de Raad van Toezicht van 14 juni 2022 waarbij de accountant aanwezig is geweest. Het jaarverslag 2021 is door het College van Bestuur vastgesteld en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Het goedgekeurde en vastgestelde jaarverslag 2021 is op de website van Stichting PCOHS gepubliceerd.

De conceptbegroting 2023 is door het College van Bestuur toegelicht en besproken tijdens de vergadering van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft in haar vergadering van 13 december 2022 goedkeuring verleend aan de door het College van Bestuur vastgestelde begroting voor 2023. In 2022 is door het College van Bestuur (verder) invulling gegeven aan het in

2019 vastgestelde strategisch meerjarenplan. De Raad van Toezicht is over de voortgang hiervan regelmatig -gevraagd en ongevraagd- geïnformeerd door het College van Bestuur. Ter voorbereiding op het opstellen van een nieuw strategisch meerjarenplan heeft het College van Bestuur met de Raad van Toezicht overlegd over het te volgen proces.

In 2022 is de Raad van Toezicht betrokken geweest bij de vorming van de dochterstichting voor de opvang. Daarvoor zijn de statuten aangepast van de huidige stichting en de nieuwe opgesteld voor de dochterstichting. Deze ontwikkeling past binnen het strategisch meerjarenplan waarbij de scholen zich voorbereiden op de vorming van een integraal kindcentra.

1.2 Naleving wettelijke voorschriften

De Raad van Toezicht heeft in 2022 toegezien op de naleving van de wettelijke voorschriften en heeft vastgesteld dat deze voorschriften zijn nageleefd.

1.3 Omgang met Code Goed Bestuur

De Raad van Toezicht ziet toe op de naleving van de Code Goed Bestuur en bespreekt daar waar nodig en/of wenselijk hierover met het College van Bestuur. In 2022 is er voor de Raad van

Toezicht geen aanleiding geweest om het College van Bestuur aan te spreken op het niet naleven van de Code Goed Bestuur.

De Raad van Toezicht heeft zich gezamenlijk met het College van Bestuur tot doel gesteld dat de inhoud van het jaarverslag 2022 volledig zal voldoen aan de eisen die vanuit de Code Goed Bestuur daaraan wordt gesteld.

Binnen de Raad van Toezicht zijn er twee commissies gevormd namelijk audit en remuneratie. Beide commissies hebben onderscheiden taken en hebben inbreng in de vergadering. In 2022 hebben beide commissies vergaderingen belegd.

1.4 Rechtmatige verwerving en besteding van middelen

Het College van Bestuur heeft in 2022 toegezien op de verwerving en de besteding van de middelen en heeft vastgesteld dat deze rechtmatig hebben plaatsgevonden. De accountant heeft de Raad van Toezicht advies uitgebracht waarin ze heeft geconstateerd dat er in 2022 geen onrechtmatigheden hebben plaatsgevonden.

Formeel is vastgesteld dat bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht en de bezoldiging van het College van

Bestuur passend is binnen de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT).

1.5 Benoeming van de externe accountant

In het verlengde van de opdracht zoals verstrekt in voorgaande jaren, is opnieuw opdracht verstrekt aan Van Ree Accountants voor de controle jaarrekening 2022.

1.6 Werkgeverschap van het bestuur

In het kader van het werkgeverschap van de Raad van Toezicht is in 2022 geen formeel functioneringsgesprek en/of formeel beoordelingsgesprek gevoerd met het College van Bestuur. In 2022 zijn regelmatig voortgangsgesprekken gevoerd tussen het College van Bestuur en de voorzitter van de Raad van Toezicht. Het professionaliseren van de Raad van Toezicht in relatie tot het College van Bestuur is in het afgelopen jaar onderwerp van gesprek geweest tussen de Raad van Toezicht en het College van Bestuur. Daarnaast heeft er vanuit de Raad van Toezicht (remuneratiecommissie) overleg plaats gevonden over de wijze waarop op correcte wijze invulling gegeven kan worden aan de werkgeversrol van de Raad van Toezicht.

In 2022 heeft het College van Bestuur een bezoldiging ontvangen in overeenstemming met de arbeidsovereenkomst die in 2019 is overeengekomen.

In haar vergadering van 13 december 2022 heeft de Raad van Toezicht besloten het College van Bestuur op basis van de in 2022 geleverde bijzondere prestatie een netto toelage toe te kennen.

1.7 Evaluatie van het bestuur

De vergaderingen van de Raad van Toezicht zijn in het begin van 2022 door de Coronamaatregelen digitaal gehouden. Nadat verdere versoepeling mogelijk was, zijn de vergadering fysiek gehouden. Er is in het laatste kwartaal van 2022 gestart met de zelfevaluatie van de Raad van Toezicht onder begeleiding van een externe adviseur. Het houden van een zelfevaluatie maakt onderdeel uit van een vierjarige cyclus waarbij de effectiviteit van het toezicht in relatie tot de fase waarin de stichting zich bevindt wordt besproken. Bij deze gesprekken is ook het College van Bestuur betrokken.

2. Verantwoording op grond van de Code Goed Bestuur

2.1 Inrichting van het toezichthoudend orgaan

Zie hoofdstuk 2 van het bestuursverslag 2022.

2.2 Bepalingen rond onafhankelijkheid en tegenstrijdige belangen

In 2022 is vanuit de Raad van Toezicht en het College van Bestuur voldaan aan de bepalingen rond onafhankelijkheid en tegenstrijdige belangen.

2.3 Situatie met (potentieel) tegenstrijdige belangen

In 2022 zijn geen situaties met tegenstrijdige belangen en/of potentieel tegenstrijdige belangen geconstateerd. In 2022 is door het College van Bestuur in opdracht van en in samenwerking met de Raad van Toezicht een inventarisatie/onderzoek gestart naar de verhouding tussen PCOHS en de aan haar gelieerde steunstichtingen/verenigingen. Op basis van de uitkomsten hiervan zullen eenduidige afspraken worden vastgelegd met de betreffende steunstichtingen/verenigingen.

2.4 (Neven) functies van de toezichthoudend bestuurders

Zie hoofdstuk 2 van het bestuursverslag 2022.

2.5 Vergaderingen Raad van Toezicht 2022

Zie hoofdstuk 2 van het bestuursverslag 2022.

2.6 Vergoedingsregeling

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een honorering die ruim valt binnen de norm van VTOI. De hoogte van de vergoeding is voor 2022 vastgesteld op € 6.000,- voor de voorzitter en € 4.000,- voor een lid.

*A.J.C. (Arjo) Klijnsmit
Vice-Voorzitter Raad van Toezicht*

Colofon

Uitgave: PCOHS

Vormgeving: Richard de Groot

Fotografie: Antoinette Verschoor

Bergse Linker Rottekade 315
3056 LK Rotterdam
010 - 35 100 26
info@pcohs.nl

**STICHTING PROTESTANTS CHRISTELIJK ONDERWIJS
HILLEGERSBERG - SCHIEBROEK
TE ROTTERDAM**

Rapport inzake jaarstukken 2022

INHOUDSOPGAVE

Pagina

JAARREKENING

1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	3
2	Balans per 31 december 2022, vergelijkende cijfers per 31 december 2021	9
3	Staat van Baten en Lasten 2022, vergelijkende cijfers 2021	11
4	Kasstroomoverzicht 2022	12
6	Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	13
7	Verantwoording Subsidies	18
8	Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	20
9	Overzicht verbonden partijen	23
10	Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen	24
11	Niet in de balans opgenomen verplichtingen	28

OVERIGE GEGEVENS

1	(Voorstel) Bestemming van het resultaat	31
2	Controleverklaring	33

BESTUURSVERSLAG

JAARREKENING

1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO) en de Richtlijnen van de Raad voor de aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staan van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn regerenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Activiteiten

Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek is het bevoegd gezag van 4 basisscholen in Rotterdam.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek is feitelijk en statutair gevestigd op Bergse Linker Rottekade 315 te Rotterdam en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41135125.

Groepsverhoudingen

Stichting PCOHS maakt deel uit van een groep, waarvan Stichting PCOHS te Rotterdam aan het hoofd staat.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek of nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelselwijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Categorie	Afschrijvings- termijn in maanden	Afschrijvingperc per jaar	Activerings- grens
		%	€
Gebouwen	240	5%	500
Terreinen	240	5%	500
Inventaris en apparatuur			
- Alarm	180	7%	500
- Zonnepanelen	120	10%	500
- Installaties	180	7%	500
- Bureau's	240	5%	500
- Stoelen	96	12,5%	500
- Kasten	240	5%	500
- Leerlingsets	240	5%	500
- Huishoudelijke apparaten	60	20%	500
- ICT	60	20%	500
- Touchscreens	72	16,7%	500
Overige materiële activa			
- Methoden	96	12,5%	500
- Spel- en sportmateriaal	96	12,5%	500

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten leningen en obligaties die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderversverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Stichting PCOHS heeft de volgende algemene reserves:

- Algemene reserve
- Bestemmingsreserve NPO-gelden
- Algemene reserve Privaat (mbt schoolfondsen)

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkanen en leeftijd. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Volgens de CAO kunnen medewerkers hun duurzame inzetbaarheid sparen als er een overeenkomst is afgesloten met de werkgever. Daarin is opgenomen hoe de dagen worden gespaard en hoe die worden opgenomen. Op basis van het huidige salaris en de gespaarde uren wordt de voorziening gevormd.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Onder deze post vallen, onder meer, vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. Kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van 1 jaar.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen, lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog veel activiteiten voor zijn te verrichten per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva. Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de Stichting.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (2 CAO's en individuele arbeidsovereenkomst). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Pensioenen

Voor de medewerkers is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het ABP. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De actuele dekkingsgraad van het ABP bedroeg per 31 december 2022 110,9% (2021: 110,6%). De Stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Huisvestings- en overige lasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en -lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Hierbij worden de kasstromen afgeleid uit de staat van baten en lasten en de mutaties in de balansposten ultimo boekjaar.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN RISICOBEBEERSING

Prijsrisico

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Rente- en kasstroomrisico

Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Ten aanzien van het publieke deel van de middelen maakt Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek gebruik van Schatkistbankieren.

2 BALANS PER 31 DECEMBER 2022, VERGELIJKENDE CIJFERS PER 31 DECEMBER 2021

(na verwerking van het verlies)

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Gebouwen	113.206		109.032	
Terreinen	2.707		2.936	
Machines en installaties	109.821		109.731	
Inventaris en apparatuur	903.668		808.238	
Overige materiele vaste activa	150.123		159.549	
		1.279.525		1.189.486
Financiële vaste activa				
Overige vorderingen		9.795		9.795
		1.289.320		1.199.281
Vlottende activa				
Vorderingen				
Vorderingen op OCW	-		390.350	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	21.815		1.176.190	
Overige vorderingen	44.241		28.544	
Overlopende activa	181.801		51.354	
		247.857		1.646.438
Liquide middelen		4.554.660		3.277.929
		4.802.517		4.924.367
		6.091.837		6.123.648

	31 december 2022	31 december 2021
	€	€
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.033.188	3.149.310
Bestemmingsreserve (publiek)	313.150	236.202
Bestemmingsreserves (privaat)	<u>159.650</u>	<u>245.976</u>
	3.505.988	3.631.488
Voorzieningen	1.117.774	1.455.034
Langlopende schulden	91.787	105.612
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	175.802	77.244
Schulden op OCW	36.548	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen	458.953	395.945
Schulden terzake van pensioenen	118.374	121.655
Overige schulden	19.442	5.550
Overlopende passiva	<u>567.169</u>	<u>331.120</u>
	1.376.288	931.514
	<u>6.091.837</u>	<u>6.123.648</u>

3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022, VERGELIJKENDE CIJFERS 2021

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Rijksbijdragen	10.630.975		9.931.748		9.989.888	
Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden	550.417		492.309		1.145.357	
Overige baten	231.749		343.938		255.899	
Som der baten		11.413.141		10.767.995		11.391.144
Lasten						
Personeelslasten	9.788.213		9.077.750		9.081.202	
Afschrijvingen	247.696		265.723		261.152	
Huisvestingslasten	577.827		742.828		762.693	
Overige lasten	937.881		765.302		887.786	
Totaal lasten		11.551.617		10.851.603		10.992.833
Saldo baten en lasten		-138.476		-83.608		398.311
Financiële baten en lasten		12.973		-		-13.343
Nettoresultaat		<u>-125.503</u>		<u>-83.608</u>		<u>384.968</u>

4 KASSTROOMOVERZICHT 2022

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2022	
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	-138.476	
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	247.696	
Mutatie voorzieningen	-337.260	
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	1.398.581	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	444.781	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.615.322
Ontvangen interest	12.867	
Betaalde interest	106	
		12.973
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.628.295
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-349.713	
Desinvesteringen materiële vaste activa	11.975	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-337.738
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie schulden aan groepsmaatschappijen		-13.826
		1.276.731

Samenstelling geldmiddelen

	2022	
	€	€
Geldmiddelen per 1 januari		3.277.929
Mutatie liquide middelen		1.276.731
Geldmiddelen per 31 december		
De liquide middelen bestaan uitsluitend uit tegoeden bij diverse banken.		4.554.660

5 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

ACTIVA

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Terreinen	Machines en installaties	Inventaris en apparatuur	Overige materiele vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2022</i>						
Aanschaffingswaarde	191.047	4.579	393.619	1.647.051	475.617	2.711.913
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-82.015	-1.643	-283.887	-838.812	-316.069	-1.522.426
	<u>109.032</u>	<u>2.936</u>	<u>109.732</u>	<u>808.239</u>	<u>159.548</u>	<u>1.189.487</u>
<i>Mutaties</i>						
Investerings	19.006	-	12.415	272.755	45.537	349.713
Desinvesteringen	-	-	-	-	-11.979	-11.979
Afschrijving desinvesteringen	-	-	-	-	4	4
Afschrijvingen	-14.832	-229	-12.326	-177.326	-42.987	-247.700
	<u>4.174</u>	<u>-229</u>	<u>89</u>	<u>95.429</u>	<u>-9.425</u>	<u>90.038</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2022</i>						
Aanschaffingswaarde	210.053	4.579	406.034	1.919.806	509.175	3.049.647
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-96.847	-1.872	-296.213	-1.016.138	-359.052	-1.770.122
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>113.206</u>	<u>2.707</u>	<u>109.821</u>	<u>903.668</u>	<u>150.123</u>	<u>1.279.525</u>
				<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>	
				€	€	
Overige vorderingen						
Overige vorderingen				<u>9.795</u>	<u>9.795</u>	

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Vordering op OCW		
OCW	-	390.350

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Stichting PCOHS Opvang	21.815	1.176.190

Overige vorderingen en overlopende activa

Overige vorderingen	44.241	28.544
Overlopende activa	181.801	51.354
	<u>226.042</u>	<u>79.898</u>

Overige vorderingen

Vervangingsfonds	44.241	28.544

Overlopende activa

Vooruitbetaalde posten	18.000	-
Rente	11.763	-
Nog te ontvangen posten	15.000	-
Overlopende activa	137.038	51.354
	<u>181.801</u>	<u>51.354</u>

Liquide middelen

Tegoeden op bankrekening	4.554.660	3.277.910
Kas	-	19
	<u>4.554.660</u>	<u>3.277.929</u>

PASSIVA

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.033.188	3.149.310
Bestemmingsreserve (publiek)	313.150	236.202
Algemene reserve privaat	159.650	245.976
	<u>3.505.988</u>	<u>3.631.488</u>

	Stand per 1-1-2022	Resultaat 2022	Overige mutaties	Stand per 31-12-2022
	€	€	€	€
Algemene reserve				
Algemene reserve	<u>3.149.313</u>	<u>-116.125</u>	<u>-</u>	<u>3.033.188</u>
Bestemmingsreserve (publiek)				
Reserve nulmeting	2.594	-2.594	-	-
Reserve NPO-gelden	233.608	79.542	-	313.150
	<u>236.202</u>	<u>76.948</u>	<u>-</u>	<u>313.150</u>
Algemene reserve privaat				
Algemene reserve privaat	<u>245.976</u>	<u>-86.326</u>	<u>-</u>	<u>159.650</u>

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Voorzieningen		
Personeelsvoorzieningen	201.938	141.037
Onderhoudsvoorziening	915.836	1.313.997
	<u>1.117.774</u>	<u>1.455.034</u>

Personeelsvoorzieningen

Voorziening Jubileum	174.908	141.037
Voorziening langdurig zieken	20.530	-
Voorziening duurzame inzetbaarheid	6.500	-
	<u>201.938</u>	<u>141.037</u>

	Jubileum	Langdurig zieken	Duurzame inzetbaarheid	Totaal
	€	€	€	€
Personeelsvoorzieningen				
Stand per 1-1-2022	141.037	-	-	141.037
Dotatie	34.942	20.530	6.500	61.972
Onttrekking	-1.071	-	-	-1.071
Vrijval	-	-	-	-
Stand per 31-12-2022	174.908	20.530	6.500	201.938
Kortlopend deel <1 jaar	9.741	-	-	9.741
Langlopend deel >1 jaar	165.167	-	-	165.167

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Onderhoudsvoorziening		
Voorziening onderhoud PO	915.836	1.313.997
		Voorziening onderhoud PO
		€

Onderhoudsvoorziening

Stand per 1-1-2022	1.313.997
Dotatie	275.823
Onttrekking	-398.984
Vrijval	-275.000
Stand per 31-12-2022	915.836
Kortlopend deel <1 jaar	197.773
Langlopend deel >1 jaar	718.063

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband en is grotendeels langlopend.

Voorziening onderhoud

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan de panden en installaties en is grotendeels langlopend.

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Langlopende schulden		
Vooruitontvangen investeringssubsidies	91.787	105.612

Kortlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	175.802	77.244
Schulden op OCW		
Schuld aan OCW	-36.548	-
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	458.953	395.945
Schulden terzake van pensioenen		
Pensioenpremie	118.374	121.655
Overige schulden en overlopende passiva		
Overige schulden	19.442	5.550
Overlopende passiva	567.169	331.120
	586.611	336.670
Overige schulden		
Kortlopende overige schulden	19.442	5.550
Overlopende passiva		
Vakantiegeld	307.473	257.563
Bindingstoelage	29.411	-
Overige overlopende passiva	155.285	23.557
Vooruitontvangen doelsubsidies	75.000	50.000
	567.169	331.120

6 VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten. waarvoor bekostiging bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond	
	Kenmerk	datum	
Subsidie voor studieverlof 2022	1279048-1	22-8-2022	Nee
Subsidie voor studieverlof 2022	1278352-1	22-8-2022	Nee
Subsidie voor studieverlof 2021	1165055-1	22-7-2021	Ja
Subsidie voor studieverlof 2021	1165302-1	22-7-2021	Ja
Zij-instroom	1282010-1	20-10-2022	Nee
Zij-instroom	1253413-1	20-5-2022	Nee
Zij-instroom	1240501-1	15-4-2022	Nee
Zij-instroom	1288266-1	22-11-2022	Nee
Zij-instroom	1078792-1	15-4-2020	Ja
Zij-instroom	1078762-1	15-4-2020	Ja
Zij-instroom	1189619-1	19-11-2021	Ja
Vrijroosteren Leraren	1039887	5-7-2021	Nee
Regeling School en Omgeving Starters	RSOS22013	11-11-2022	Nee

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
	Kenmerk	datum	€	€	€	€	€	€

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar									
Omschrijving	Toewijzing	Kenmerk	datum	Bedrag van de toewijzing	€	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	€	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	€
							Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar
							€	€	Saldo per 31 december 2020
								€	€

7 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

	2022	Begroot 2022	2021
	€	€	€
Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage OCW	10.457.492	9.839.832	9.794.192
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SVW	173.483	91.916	195.696
	<u>10.630.975</u>	<u>9.931.748</u>	<u>9.989.888</u>
Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden			
Overige gemeentelijke bijdragen en subsidies	<u>550.417</u>	<u>492.309</u>	<u>1.145.357</u>
Overige baten			
Verhuur	81.123	75.317	74.482
Ouderbijdragen	78.657	144.150	151.925
Overige baten	71.969	124.471	29.492
	<u>231.749</u>	<u>343.938</u>	<u>255.899</u>

Lasten

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Personeelslasten						
Brutolonen en salarissen	6.890.132		8.149.284		6.195.352	
Sociale lasten	1.029.582		-		871.808	
Premies participatiefonds	95.476		-		188.774	
Premies vervangingsfonds	3.204		-		2.683	
Pensioenpremies	<u>1.052.647</u>		<u>112.835</u>		<u>1.024.699</u>	
		9.071.041		8.262.119		8.283.316
Overig		825.810		832.001		915.958
Overige uitkeringen		-108.638		-16.370		-118.072
		<u>9.788.213</u>		<u>9.077.750</u>		<u>9.081.202</u>

Personeelsleden

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 97 in 2022 (2021: 99).

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Afschrijvingen						
Gebouwen en terreinen	<u>27.387</u>		<u>26.571</u>		<u>42.272</u>	
transporteren		27.387		26.571		42.272

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Transport		27.387		26.571		42.272
Inventaris en apparatuur	177.326		186.903		173.291	
Leermiddelen	42.983		52.249		45.589	
Afschrijvingen	247.696		265.723		261.152	
		<u>247.696</u>		<u>265.723</u>		<u>261.152</u>

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€

Huisvestingslasten

Huur	56.212		61.800		81.596	
Klein onderhoud en exploitatie	96.859		94.400		69.722	
Energie en water	99.969		111.050		106.644	
Schoonmaakkosten	159.559		137.805		162.987	
Heffingen	32.184		26.900		33.814	
Dotatie onderhoudsvoorziening	823		296.823		288.177	
Tuinonderhoud	6.135		4.350		3.791	
Bewaking/beveiliging	10.061		7.500		8.954	
Schade / vandalisme	24.675		-		3.328	
Advies / begeleiding						
huisvesting	88.688		-		1.777	
Overige huisvestingskosten	2.662		2.200		1.903	
		<u>577.827</u>		<u>742.828</u>		<u>762.693</u>

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€

Overige lasten

Uitbesteding administratie	108.493		78.106		125.907	
Reis- en verblijfkosten	5.374		850		159	
Telefoon- en portokosten	3.643		4.220		8.475	
Kantoorartikelen	565		2.700		-	
Juridische- en						
bestuursondersteuning	71.688		23.500		12.145	
Accountants honoraria	17.249		9.844		25.939	
Bestuurstoelagen en						
vergaderkosten	44.925		27.100		23.766	
Overige administratie- en						
beheerslasten	5.321		-		5.651	
Totaal administratie- en						
beheerslasten		257.258		146.320		202.042
Inventaris en apparatuur	8.959		8.350		8.831	
Leer- en hulpmiddelen - ICT	133.207		147.000		156.448	
transporteren		142.166		155.350		165.279

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Transport		142.166		155.350		165.279
Leer- en hulpmiddelen - verbruiksmateriaal	182.233		167.300		176.550	
Overige inventaris	-		1.200		-	
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen		324.399		323.850		341.829
Buitenschoolse cq. bijzondere activiteiten	101.289		79.550		102.882	
Culturele vorming	25.268		29.000		20.607	
Abonnementen	29.790		25.150		24.329	
Medezeggenschapsraad	14.367		15.432		12.874	
Verzekeringen	3.626		6.000		3.557	
Toetsen en testen	1.767		8.000		2.944	
Reproductiekosten, drukwerk. schoolgids	49.866		40.000		43.931	
Overige	130.251		92.000		132.791	
		356.224		295.132		343.915
		<u>937.881</u>		<u>765.302</u>		<u>887.786</u>

	2022	2021
	€	€
Accountants honoraria		
Onderzoek van de jaarrekening	13.301	18.986
Andere controleopdrachten	3.449	5.258
Fiscale adviesdiensten	-	-
Andere niet-controlediensten	499	1.695
	<u>17.249</u>	<u>25.939</u>

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Financiële baten en lasten						
Rentebaten	12.867		-		399	
Rentelasten en bankkosten	106		-		-13.742	
		<u>12.973</u>		<u>-</u>		<u>-13.343</u>

Overzicht verbonden partijen

	Juridische		Code	Eigen	Resultaat		Verklaring	Deel-	Conso-
	vorm	Statutaire	activi-	vermogen	jaar	Omzet	art. 2:403	name	lidatie
Statutaire naam	2022	zetel	teiten	31-12-2022	2022	2022	BW ja/nee	%	ja/nee
SWV PPO Rotterdam	Vereniging	Rotterdam	4	nvt	nvt	nvt	nee	0%	nee
Stichting PCOHS Opvang	Stichting	Rotterdam	4	440.157	41.504,-	766.421	nee	100%	ja

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

**WNT-VERANTWOORDING 2022 STICHTING PROTESTANTS CHRISTELIJK ONDERWIJS
HILLEGERSBERG - SCHIEBROEK**

De WNT is van toepassing op Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek. Het voor Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 143.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2022

Bedragen x € 1		Mevr. E.A. van Dijk - Freeke
Functiegegevens		Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.977	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.547	
<i>Subtotaal</i>	142.524	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	143.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	
Bezoldiging	142.524	
Het bedrag van overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Gegevens 2021

Functiegegevens		Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband 2021 (in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.785	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.013	
<i>Subtotaal</i>	131.798	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	149.000	
Bezoldiging	131.798	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2022

Bedragen x € 1	Dhr. C. de Jongh	Dhr. A. Bijl	Mevr. M.P.J. van Goch	Dhr. R.G. Beek
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functieervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	6.000	4.000	4.000	4.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.450	14.300	14.300	14.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021

Bedragen x € 1	Dhr. C. de Jong	Dhr. A. Bijl	Mevr. M.P.J. van Goch	Dhr. R.G. Beek
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functieervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	6.011	4.000	4.000	4.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.350	14.900	14.900	14.900

Gegevens 2022

Bedragen x € 1	Dhr. A.J.C. Klijnsmit	Mevr. M.C. Auw Yang - Rolle
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	4.000	4.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	14.300	14.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021

Bedragen x € 1	Dhr. A.J.C. Klijnsmit	Mevr. M.C. Auw Lang- Rolle
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	4.000	4.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	14.900	14.900

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Met Canon is in april 2020 een 6-jarig contract afgesloten voor € 1.067 per maand.

Ondertekening van de jaarrekening

Rotterdam, ...2023

College van Bestuur

Mw. J. van Beek

Raad van Toezicht voor akkoord

Dhr. C. de Jongh

Dhr. A. Bijl

Mevr. M.P.J. van Goch

Dhr. R.G. Beek

Dhr. A.J.C. Klijnsmit

Mevr. M.C. Auw Yang - Rolle

OVERIGE GEGEVENS

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

1 (Voorstel) Bestemming van het resultaat	Resultaat 2022		
	€	€	€
Algemene reserve	-116.125		-116.125
~~Bestemmingsreserve (publiek)~~			
Reserve nulmeting	-2.594		
Bestemmingsreserve NPO	79.542		
		76.948	
~~Bestemmingsreserve (privaat)~~			
Algemene reserve privaat	-86.326		
		-86.326	
Totaal bestemmingsreserves			-9.378
Totaal resultaat			-125.503

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Aan: het bestuur van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek statutair gevestigd te Rotterdam

Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek

<Adres >

<Postcode > Rotterdam

CONTROLEVERKLARING

Verklaring betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Wij hebben de enkelvoudige jaarrekening 2022 die deel uitmaakt van de jaarrekening 2022 van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek te Rotterdam bestaande uit de enkelvoudige balans per 31 december 2022 en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de onderneming is verantwoordelijk voor het opmaken van de enkelvoudige jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de enkelvoudige jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de enkelvoudige jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de enkelvoudige jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de enkelvoudige jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de enkelvoudige jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de onderneming. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de onderneming heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de enkelvoudige jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg - Schiebroek te Rotterdam per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de enkelvoudige jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Motivering van de verklaring

Bevindingen inzake de controle

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg-Schie

Adres: Bergse Linker Rottekade 315, 3056 LK Rotterdam

Telefoon: 010 - 3510026

E-mailadres: info@spcohs.nl

Internetsite: www.pcohs.nl

Bestuursnummer: 40774

Contactpersoon: J. Bakker
Telefoon: 010 - 3510026

E-mailadres: j.bakker@spcohs.nl

BRIN-nummers 01XU Hildegart
04TT Heijbergschool
10MZ Emmaschool
1CJ Goede Herderschool

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs & Opvang
Hillegersberg-Schiebroek

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de geconsolideerde jaarrekening 2022 van Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs & Opvang Hillegersberg-Schiebroek te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs & Opvang Hillegersberg-Schiebroek op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs & Opvang Hillegersberg-Schiebroek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Reikwijdte van de groepscontrole

Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs & Opvang Hillegersberg-Schiebroek staat aan het hoofd van een groep van organisaties. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs & Opvang Hillegersberg-Schiebroek.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen op grond van standaard 600. Bij groepsonderdeel Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs & Opvang Hillegersberg-Schiebroek hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd. Bij andere onderdelen hebben wij specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2022. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze

jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde

baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 7 juli 2023

Van Ree Accountants

drs. J. Bergman RA